

Rådmannens årsberetning for 2014

Lyngen kommune

Innholdsfortegnelse

1	Rådmannens kommentarer	2
2	Økonomi	4
2.1	Økonomisk utvikling - drift	4
2.2	Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet	6
2.2.1	Politikk og kirke.....	6
2.2.2	Administrative tjenester og felleskostnader	7
2.2.3	Oppvekst og kultur	9
2.2.4	Helse, sosial og omsorg	13
2.2.5	Plan, næring og teknikk	17
2.2.6	Finans.....	21
2.2.7	Budsjettskjema 1A.....	22
2.3	Økonomiske nøkkeltall drift	23
2.4	Investeringsregnskapet	27
2.5	Økonomiske nøkkeltall – investeringer	31
2.6	Balanseregnskapet.....	32
2.7	Befolkningsutvikling.....	34
3	HMS-arbeid.....	37
4	Likestillingsarbeid	39
5	Etisk standard	40

1 Rådmannens kommentarer

Innledning

Rådmannens årsberetning utarbeides med grunnlag i Kommunelovens § 48 og Forskrift om årsregnskap og årsberetning.

En av de sentrale hensiktene til årsberetningen er å koble fortid og framtid, en viktig forutsetning for læring. Konklusjonene og vurderingene legges blant annet til grunn for utformingen av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan. Videre er årsberetningen viktig styringsinformasjon til politikere og offentligheten for øvrig, og gir på et overordnet nivå informasjon om økonomisk utvikling og styring i kommunen.

Driftsregnskapet

Året 2014 har vært preget av de samme hovedutfordringene som forutgående år. Man har jobbet aktivt for å få kontroll på lønnskostnadene i alle sektorer, samt rapportere på avvik i regnskapsrapportene til kommunestyret. Prognosen ved 2. tertialrapport kunne tyde på et negativt avvik, men regnskapet for 2014 er avlagt i balanse.

Lyngen kommune har fortsatt et lavt netto driftsresultat. Det er liten økonomisk handlefrihet, og man må fortsatt lånefinansiere de aller fleste investeringer. Selv om man har hatt en økning i inntekter på 5,12 %, har driftsutgiftene økt 6,27 % fra 2013.

Investeringsregnskapet:

Investeringsregnskapet er også i 2014 hovedsakelig finansiert med låneopptak og tilskudd (ingen opparbeidet "egenkapitalbase" fra tidligere år).

Balanseregnskapet:

Nøkkeltallene i balanseregnskapet er som tidligere år svært bekymringsfulle. Kommunen har opparbeidet seg en meget høy lånegjeld, som vil medføre betydelige kapitalkostnader i mange år fremover. Lyngen kommune er fortsatt blant de med høyest lånegjeld i landet. Det er etter rådmannens vurdering avgjørende at kommunen arbeider kontinuerlig med å forbedre den langsiktige økonomiske balansen.

Likviditeten var i 2014 for det meste positiv, men kommunen har i perioder vært avhengig av kassakredittlån for å kunne betale sine forpliktelser.

Det er en overordnet målsetting for kommunen å prioritere avsetninger til eget disposisjonsfond, samt skape et egenkapitalgrunnlag til fremtidige investeringer. Lyngen kommune har klart å øke disposisjonsfondet ytterligere i 2014.

Rådmannen i Lyngen, 13.04.2015

Leif Egil Lintho
Rådmann

Hilde Grønaas
Økonomisjef

2 Økonomi

2.1 Økonomisk utvikling - drift

I tabellen nedenfor er hovedoversikten for driftsregnskapet for de siste seks år satt opp. I forhold til avlagt årsregnskap er avskrivninger og interne overføringer tatt ut, samt at summer og tekster er tilpasset for bedre oversikt.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	8 114 797,60	7 430 713,01	7 313 098,10	7 734 388,24	8 429 147,91
Eiendomsgebyrer	4 733 687,15	5 665 105,53	5 659 163,72	5 726 845,80	5 994 169,62
Andre salgs- og leieinntekter	9 440 820,67	10 391 203,57	12 381 171,34	12 640 608,09	12 590 055,74
Sykepengerefusjoner	9 724 870,60	10 286 225,00	10 898 101,00	9 126 237,00	12 066 583,00
Overføringer med krav til motytelse	72 037 277,70	51 108 461,25	39 461 696,17	37 830 707,30	43 395 060,52
Andre statlige overføringer	6 535 723,00	2 792 430,00	3 207 102,00	5 539 979,00	2 917 574,00
Rammetilskudd	111 518 270,00	134 149 200,00	138 671 058,00	143 594 518,00	150 347 735,00
Skatt på inntekt og formue	50 884 974,03	47 274 708,22	50 612 929,00	52 710 423,59	53 447 950,10
Eiendomsskatt	4 634 419,32	4 728 725,32	4 971 181,91	6 326 144,54	6 434 327,80
A Sum driftsinntekter	277 624 840,07	273 826 771,90	273 175 501,24	281 229 851,56	295 622 603,69
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	147 345 336,94	153 573 047,87	159 893 772,71	164 045 322,09	166 578 343,81
Sosiale utgifter	17 191 637,08	17 887 691,18	19 768 833,77	22 312 965,23	27 139 250,22
Driftsutgifter og overføringer	62 949 340,05	57 692 532,49	62 228 209,10	68 187 152,27	77 370 687,45
Avskrivninger	7 788 758,00	10 753 045,00	15 992 651,00	16 348 520,00	16 777 839,00
B Sum driftsutgifter	235 275 072,07	239 906 316,54	257 883 466,58	270 893 959,59	287 866 120,48
A-B Brutto driftsresultat	42 349 768,00	33 920 455,36	15 291 898,66	10 335 755,97	7 756 483,20
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	1 235 798,32	1 081 460,12	890 856,70	895 318,00	1 098 820,96
Mottatte avdrag på utlån	278 914,00	167 418,00	293 912,00	175 902,00	96 786,00
C Sum eksterne finansinntekter	1 514 712,32	1 248 878,12	1 184 768,70	1 071 220,00	1 195 606,96
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger	7 862 138,38	11 081 918,35	12 422 918,75	10 319 552,41	9 217 615,25
Avdrag på lån	11 065 440,00	11 913 090,00	13 589 660,00	12 986 321,00	13 081 920,00
Utlån	159 130,00	46 398,88	90 386,00	79 891,00	69 328,00
D Sum eksterne finansutgifter	19 086 708,38	23 041 407,23	26 102 964,75	23 385 764,41	22 368 863,25
C-D Resultat eksterne finanstransaksjoner	-17 571 996,06	-21 792 529,11	-24 918 196,05	-22 314 544,41	-21 173 256,29
Motpost avskrivninger	7 788 758,00	10 753 045,00	15 992 651,00	16 348 520,00	16 777 839,00
F Netto driftsresultat	32 566 529,94	22 880 971,25	6 366 353,61	4 369 731,56	3 361 065,91
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-	4 919 392,69	4 196 146,76	725 257,19	986 554,88
Bruk av disposisjonsfond	-	2 762 000,00	-	172 000,00	34 609,16
Bruk av bundne fond	1 470 020,76	1 437 736,66	1 185 924,73	1 503 048,33	1 732 598,88
G Sum bruk av avsetninger	1 470 020,76	9 119 129,35	5 382 071,49	2 400 305,52	2 753 762,92
Overført til investeringsregnskapet	23 164 620,41	15 776 534,90	6 281 266,30	1 802 234,00	363 000,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	2 097 000,00	3 095 180,95	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	1 854 000,00	6 111 000,00	2 917 000,00	2 077 000,00	3 442 508,19
Avsatt til bundne fond	2 001 537,60	2 821 237,99	1 824 901,61	1 904 248,20	2 309 320,64
H Sum avsetninger	29 117 158,01	27 803 953,84	11 023 167,91	5 783 482,20	6 114 828,83
F+G-H Regnskapsmessig mer(-)/mindreforbruk (+)	4 919 392,69	4 196 146,76	725 257,19	986 554,88	-

Lyngen kommune hadde i 2014 en økning i inntektene på 5,12 %, mens driftsutgiftene økte med 6,27 % ifht. 2013. Alene utgjorde økningen i sosiale utgifter/pensjon 21,63 % ifht. 2013, og man ser allerede nå virkningen av nye pensjonsregler. Overgang til ny pensjonsordning medfører også økte kostnader i form av egenkapitalinnskudd i årene fremover.

Finansutgiftene til renter har hatt en nedgang, men tidligere års investeringer vil på sikt utgjøre en utfordring for kommunens driftsbudsjett og økonomisk handlingsrom. Selv om rentenivået for tiden er historisk lavt, vil en normalisering bety betydelige økte kostnader knyttet til renter. Netto avdrag (betalte avdrag og utlån fratrukket mottatte avdrag på utlån) har hatt en liten nedgang fra 2013 til 2014, noe som skyldes lave renter, ny fastrenteavtale og lavt låneopptak i 2014.

Netto driftsresultat anses for å være den beste indikatoren på økonomisk balanse. For å ha en økonomisk balanse anbefales det å ha minimum 1,75 % positivt driftsresultat over flere år.

De fire siste årene har kommunen hatt et positivt korrigert netto driftsresultat (korrigert for overføringer til investeringsregnskapet), men ligger likevel under anbefalt nivå.

Det ble også i 2014 avsatt midler til disposisjonsfond; 3,44 mill. kroner, og det ble brukt 304 000 kroner til finansiering av investeringer. Målet bør fortsatt være å få til avsetninger til disposisjonsfond og egenkapital til investeringer. Da må utgiftene tilpasses inntektene gjennom mer rasjonelt tjenestenivå.

Kommunen har i dag et premieavvik knyttet til pensjonsordningen på 32,8 mill. kroner, som er en reduksjon på 0,6 mill. kroner fra 2013. For at kommunen skal ha en gunstig likvid situasjon bør en ha disponible midler i eksempelvis disposisjonsfond på samme nivå.

Regnskapet for 2014 er avgitt i balanse.

2.2 Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet

Den økonomiske styringen uttrykkes gjennom avviksoversikten, som er differansen mellom vedtatt årsbudsjett inklusive budsjettjusteringer gjennom året og årsregnskapet. Positive avvik er overskridelser/mindreinntekter, mens negative avvik er besparelser. Tabellen nedenfor viser budsjetttrammene og avviket for de ulike hovedområdene for 2013.

Ramme	Buds(end) 2014	Regnskap 2014	Avvik(per.) i 1000 kr	Avvik i %
1 Politikk og kirke	7180	6883	-297	-4,3
2 Administrative tjenester	20247	19644	-603	-3,1
3 Oppvekst og kultur	59323	59170	-153	-0,3
4 Helse, sosial og omsorg	87044	87021	-23	0,0
5 Plan, næring og teknikk	33022	33661	639	1,9
Sum avvik driftsenheter	206816	206379	-437	-0,2
6 Finans	-17323	-17709	-386	2,2
7 Budsjettskjema 1A	-189493	-188670	823	-0,4
Sum avvik inntekter, finans og øvrig	-206816	-206379	437	-0,2
Årets mindreforbruk	0	0	0	0

Samlet har alle rammeområdene gått i balanse. Nedenfor vil avvikene for de ulike rammeområdene kort gjennomgås.

2.2.1 Politikk og kirke

Ramme: 1 Politikk og kirke	Buds(end) 2014	Regnskap 2014	Avvik(per.) i 1000 kr	Avvik i %
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 603	3 375	-228	-6
1200 JORDSKRED SOLHOV 2010	-	-43	-43	0
1208 KIRKE OG LIVSSYN	3 577	3 551	-26	-1
Sum ramme: 1 Politikk og kirke	7 180	6 883	-297	-4

Området samlet har et mindreforbruk på ca. 0,3 mill. kroner i forhold til tildelt ramme.

Hovedårsaken er mindreforbruk i driftskostnader og at reserverte budsjettmidler ikke er brukt.

Lyngen kommune var i 2014 gjennom en rettssak i tingretten vedrørende erstatningsspørsmålet etter leirraset i 2010. Tingrettens dom ble anket inn til lagmannsretten som er berammet til april 2015. Kostnader til denne saken dekkes av KLP.

2.2.2 Administrative tjenester og felleskostnader

	Buds(end)	Regnskap	Avvik(per.)	Avvik i %
	2014	2014	i 1000 kr	
Ramme: 2 Administrative tjenester				
1300 PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	425	-48	-473	-111
1310 ADMINISTRATIVE TJENESTER	10 854	10 734	-120	-1
1450 FELLESKOSTNADER	5 713	5 390	-323	-6
1451 IKT	3 255	3 569	314	10
Sum ramme: 2 Administrative tjenester	20 247	19 644	-603	-3

Ramme 2 hadde et mindreforbruk på 0,6 mill. kroner.

Prosjekter

Prosjektmidler har ikke blitt benyttet da man tidlig så behov for en buffer. I tillegg har man finansiert prosjekter eksternt. I 2014 ble Medarbeiderskapsdager gjennomført for alle ansatte i Lyngen kommune. Dette prosjektet kom i gang på bakgrunn av ønske fra AMU som et ledd i arbeidet med redusert sykefravær. Mer om dette i kapittel 3.

Administrative fellestjenester

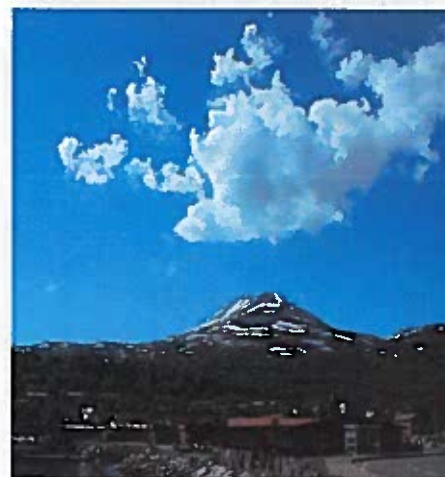
Positivt avvik her består i hovedsak av reduserte driftskostnader og merinntekt på sykepengerefusjoner.

Felleskostnader

Under ansvar 1450 dekkes felleskostnader som serviceavtaler, lisenser, forsikringer, porto og arkivtjenester. Til tross for en kraftig økning i portoutgifter har man klart å holde forbruket nede på andre driftsutgifter, bl.a. telefon og forsikringer.

IKT

IKT hadde i fjor merutgifter i forbindelse med innføring av iPad for alle politiske utvalg i kommunen vår. I tillegg har man hatt en økning i kostnadene til serviceavtaler og datakommunikasjon. Sistnevnte har bl.a. tilknytning til uforutsette og ekstra utgifter til drift av kommunal fiber i Ytre Lyngen. Merforbruket er redusert ved mindre bruk av overtid, samt man har hatt merinntekter på utleie av kommunal fiber.

2.2.2.1 Måloppnåelse

Administrative tjenester utfører støttefunksjoner for den øvrige organisasjonen, og har ansvaret for kommunens sektorovergripende internkontroll og infrastruktur.

I 2014 ble ulike prosjekt gjennomført for å styrke nettopp dette; elektronisk fakturabehandling ble igangsatt for å få bedre kontroll på utgifter og oppfølging av innkommende faktura. Forberedelser til oppgradering av arkiv- og saksbehandlingssystem, som ble tatt i bruk januar 2015. Begge disse prosjektene innebar intern opplæring av systembrukere ute på enhetene og avdelingene, noe som er ivaretatt av administrasjonens

medarbeidere. I tillegg har man hatt fokus på opplæring og bruk av eksisterende dataverktøy for enhets- og avdelingsledere.

Rådmannen besluttet høsten 2014 å delta i KS sitt effektiviseringsnettverk for styrket internkontroll som avsluttes i mai 2015. Dette arbeidet vil videreføres i 2015-2016 og skal omfatte hele organisasjonen.

I 2014 følgende tiltak gjennomført:

1.	Utskifting av datamaskiner innen oppvekst, lege og pleieomsorg	Fullført
2.	Meldingsutveksling mellom omsorgssektoren og lege/sykehus	Fullført
3.	Legesystem, med bl.a. elektronisk time-/reseptbestilling og SMS-varsling	Fullført
4.	Betalingsterminal ved legekantoret	Fullført
5.	Feide i grunnskolene	Fullført
6.	Windows 8.1. innført i grunnskolene	Fullført
7.	Ephorte 5 innføring påbegynt, produksjonsstart januar 2015	Installasjon og opplæring fullført
8.	Elektronisk fakturabehandling igangsatt	B2B fullført
9.	Ytre brannvegg	Fullført
10.	Intern infrastruktur styrket og økt båndbredde mot internett	Pågår
11.	Økt beskyttelse ved strømutfall og spenningsvariasjon	Fullført
12.	Digitalt minisenter på Lenangen skole og Lyngstunet	Fullført

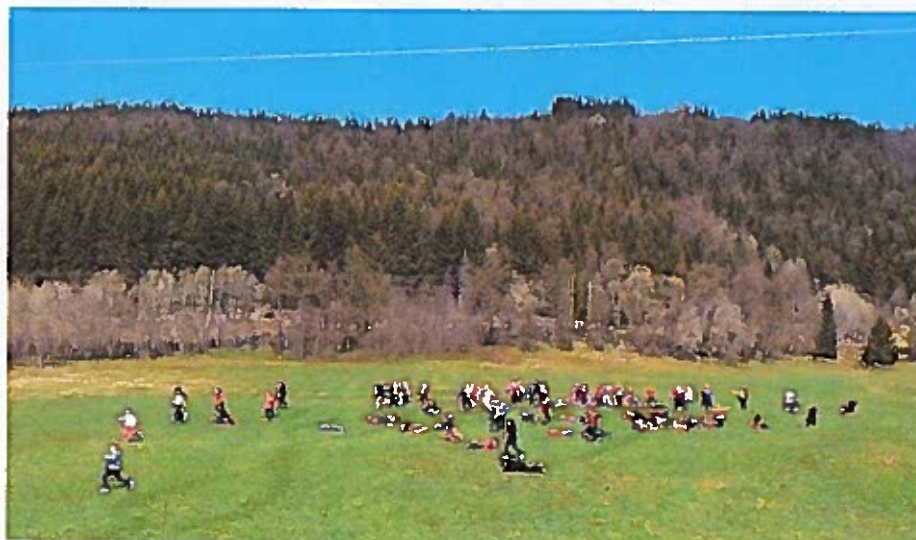
I 2014 har vi også deltatt i utarbeidelse av interkommunale innkjøpsprosjekt for telefoni og datautstyr.

2.2.3 Oppvekst og kultur

	Buds(end)	Regnskap	Avvik(per.)	Avvik i %
	2014	2014	i 1000 kr	
Ramme: 3 Oppvekst og kultur				
2100 GRUNNSKOLEPROSJEKTER	179	207	28	15
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES	5 594	7 112	1 518	27
2111 LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 101	4 089	-12	0
2115 LENANGEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE	8 009	8 130	121	2
2116 EIDEBAKKEN SKOLE	24 020	22 888	-1 132	-5
2200 FØRSKOLEPROSJEKTER	42	-	-42	-100
2201 BARNEHAGER - FELLES	236	61	-175	-74
2211 SOLHOV BARNEHAGE	4 467	4 039	-428	-10
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE	5 274	5 146	-128	-2
2215 LENANGEN BARNEHAGE	3 693	3 549	-144	-4
2310 KULTURSKOLEN	1 142	1 295	153	13
2400 KULTUR - PROSJEKTER	53	103	50	95
2410 KULTURTILBUD	1 600	1 641	41	3
2411 BIBLIOTEK	913	910	-3	0
Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur	59 323	59 170	-153	0

Området i sum har et mindreforbruk på kr 153 000.

Grunnskolen felles hadde et merforbruk på 1,5 mill. kroner som i hovedsak skyldes ekstraordinære overføringer til Tromsø kommune (1,1 mill.) og ikke budsjetterte lønnskostnader på 0,3 mill. Lyngen kommune arbeider med å få til en varig løsning på saken med Tromsø kommune, og mener kravet er uberettiget slik det står i dag.

«Fly med oss» kommer til Lyngen. Elever fra Eidebakken tar oppstilling.

Skolene

Alle skolene hadde i 2014 et mindreforbruk på vel 1 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak økte inntekter fra andre kommuner.

Skolene driver i dag nøkternt og godt.

Barnehagene

Området i sum har et positivt avvik på ca. 0,7 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i all hovedsak reduserte lønnskostnader pga. vakante stillinger. Barnehagene har tilpasset seg nedgangen i barnetallet underveis i året.

Barnehagene tilpasser seg nedgangen i barnetall og driver nøkternt og godt.

Kultur og bibliotek

Området har i sum et negativt avvik på 0,2 mill. kroner. Området forventes drevet i balanse i 2015.

2.2.3.1 Måloppnåelse

Grunnskolene:

Grunnskolene i Lyngen hadde pr 1.oktober 2014 332 elever fordelt på 3 offentlige og 1 privat skole. De lokale målene for grunnskolen i Lyngen blir evaluert i tilstandsrapporten (juni). Lyngen kommune, i samarbeid med videregående skole igangsatte lyd/bilde prosjekt høsten 2014. Dette prosjektet har så langt gode resultat. Prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet ble videreført høsten 2014. To evalueringer er gjennomført så langt, og prosjektet synes å ha god effekt.

Også Unge og Rus, DKS og MOT ble gjennomført etter planen i 2014. Skolenes satsing på entreprenørskap ble videreført i 2014, blant annet gjennom Ungt entreprenørskaps deltakelse på kommunal planleggingsdag. I 2015 vil Lyngen være med i en regional satsing på entreprenørskap. Lyngen kommune finansierte totalt 6 læreres videreutdanning 2014, delvis finansiert av statlige midler, delvis kommunale og delvis gjennom fond. Grunnskolene i Lyngen foretar årlig en kompetansekartlegging for å se på nåværende og kommende kompetansebehov.

Inneværende år er spesielt behov for kompetanse i tysk prekært, og kommunen har i dag en lærer på videreutdanning i faget. Det gjennomføres også en kompetansekartlegging blant assistenter og barne- og ungdomsarbeidere for å kartlegge framtidige behov på dette feltet innenfor både barnehage og grunnskole. Lyngen kommune deltar i et interkommunalt samarbeid på grunnskoleområdet. For tiden arbeides det via utviklingsveileder med å klargjøre skolene for å komme i pulje i Læring, mestring og trivsel. Lyngen kommune er i pulje 4. Prosjekt Feide ble ferdigstilt i 2014. Bassenet på Eidebakken har vært stengt siden høsten 2014, og det er en utfordring å finne gode modeller for svømmeundervisning med de avstandene vi har i kommunen. Prosessen med forprosjekt ombygging Lenangen skole er startet opp. To av våre skoler deltok i First Lego League, og Lyngsdalen oppvekstsenter gikk videre til finale i Danmark.

Barnehagene:

Alle barn som søkte barnehageplass i 2014 fikk plass på sitt 1. eller 2. valg. Barnehagene har kvalifisert personell i alle pedagogstillingene. Barnehagene gjennomførte innsparingstiltakene sine, samt tilpasset seg nedgangen i barnetallet ved vakante stillinger/interne kommunale omplassering. Felles åpning i sommerferien ble ikke gjennomført grunnet ombygging i Knøttelia barnehage.

Barnehagene hadde følgende satsingsområder i 2014:

- Språkstimulering
- IKT i barnehagen
- Uteliv
- Fysisk aktivitet og kosthold
- Danning, verdier og holdninger og
- De minste barna.

I 2014 var barnehagene med i et interkommunalt samarbeid om barns trivsel- voksnes ansvar.

Lyngen kommune utførte skriftlig tilsyn på barnehagene i 2014, på området taushetsplikt. Resultatene var tilfredsstillende.

Ved årsslutt var det 42 barn i Knøttelia barnehage, 20 barn i Lenangen barnehage, 10 barn i Lyngsdalen oppvekstsenter barnehage og 28 barn i Solhov barnehage. Det var ved utgangen av året 2014 ledig kapasitet ved to av fire barnehager i kommunen. Nye Solhov barnehage forventes å være innflyttingsklar til barnehageåret 2015/2016.

Kultur:

Kommunen og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksen.

Kulturskolen ga i 2014 tilbud til 91 elever, hvorav 70 i musikk og 21 i andre uttrykk (Drama). Kulturskolen hadde pr 1.oktober 2014 15 elever på venteliste. UKM ble gjennomført i mars 2014 med god deltakelse, kulturskolen videreførte prosjekt Panorama i samarbeid med DKS og grunnskolen, nytt lydanlegg ble bestilt og montert, og prosjekt tilrettelegging for scene på Eidebakken skole (kantina) startet opp. Kulturskolen gir tilbud om valgfaget sal og scene i grunnskolen, samt kulturskoletimen for 3.klasse ved de kommunale skolene.

Kulturtilbud drev i 2014 ungdomsklubber både i Lenangen og på Lyngseidet, med enkelte felles klubb dager. Ungdomsrådet drev utstrakt møteaktivitet, samt stod for arrangementene åpen dag i alpinbakken, natturnering og Lyden av Lyngsalpene. Lag og foreninger mottok kulturmidler etter søknad, samt at grendelagene mottok aktivitetsstøtte. I tillegg tilbyr Lyngen kommune fortsatt gratis utlån av kommunens lokaler for lag og foreninger tilknyttet Lyngen kommune, som et stimulerings tiltak. Den kulturelle spaserstokken hadde flere konserter på institusjonene og i lokalsamfunnet, og Lyngen kommune, i samarbeid med lag og foreninger, tok imot tre produksjoner fra Kultur i Troms. Kulturavdelinga var også engasjert i prosjektene Aktiv Ferie og Fritid for barn og unge i Lyngen, Treffpunkt Lyngen (med Ungdom i arbeid) og Ungdom på vei (Forebygging).

Alt i alt har barn og unge i Lyngen et godt utbygd tilbud, ikke minst på grunn av aktivitetsnivået til idrettsklubbene og lag og foreninger i kommunen.

Biblioteket deltok i prosjekt framtidens kunnskapsarena, samt arbeidet med å bli en aktiv kulturleverandør på mange områder. Biblioteket har fortsatt E-lån (lån en bok på brett eller pc hvor du enn er), i tillegg til vanlig utlån. Bokbussen fra Kåfjord betjener alle skoler og barnehager, Lyngen folkebibliotek har 20 % personalressurs pluss medier på bussen. Biblioteket fungerer også som skolebibliotek for Eidebakken skole.

Biblioteket er "møteplass" for fjernstudenter ved Nord-Troms Studiesenter og andre studenter. De har forelesninger på lyd/bilde, både på dag- og kveldstid (nøkkelkontrakt). Biblioteket gjennomførte videre Ole Bok arrangement med utdeling av bøker til alle nyfødte, 2-, 4-, og 6 åringer i kommunen, og har bokkofferter (5 stk.) som lånes til barnehage og småskole for språkstimulering.

2.2.4 Helse, sosial og omsorg

	Buds(end)	Regnskap	Avvik(per.)	Avvik i %
Ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	2014	2014	i 1000 kr	
3100 HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	4 054	4 274	220	5
3105 HELSE OG OMSORG ADM.	2 974	2 979	5	0
3310 SOSIALTJENESTEN	3 483	4 140	657	19
3311 BARNEVERNSTJENESTEN	2 922	3 087	165	6
3411 PRAKTISK BISTAND	2 553	2 190	-363	-14
3412 TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	2 392	1 758	-634	-27
3414 HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	8 887	9 668	781	9
3450 LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSSENTER	45 663	46 835	1 172	3
3510 SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	14 116	12 090	-2 026	-14
Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	87 044	87 021	-23	0

Området samlet gikk så og si i balanse med et lite positivt avvik. Dette innebærer at man også klarte å ta inn budsjettert innsparinger.

Prosjekter/samhandlingsreformen

Under ansvar 3100 finner man kommunens kostnader til medfinansiering av spesialisthelsetjenester. Her hadde man et merforbruk på ca. 220 000. Fra 2015 er ordningen med medfinansiering opphørt, men kommunen må fortsatt betale om de ikke klarer å ta tilbake pasienter som sykehuset ønsker å overføre til kommunehelsetjenesten. Det er ikke klart hvor mange døgn vi må betale for i 2014, da våre klager ikke er ferdig behandlet av UNN. Konsekvensen av samhandlingsreformen er merkbar, da pasientene kommer tidligere tilbake til kommunehelsetjenesten enn hva de gjorde før reformen. De har behov for videre behandling og oppfølging. Pr 01.01.16 skal kommunen ha tilbud om øyeblikkelig hjelp i henhold til inngått tjenesteavtale.

Det er blitt etablert elektronisk meldingsutveksling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen, og også internt i mellom fastleger og pleiepersonell. Det fungerer meget bra og fører til økt kvalitet på tjenestene, da kommunikasjon blir dokumentert.

Sosialtjenesten

Det ble et negativt avvik på kr 657 000. Årsakene er at det ble brukt mer årsverk enn budsjettert, først i november var det bemanning i forhold til budsjetterte stillinger.

Sosialtjenesten merker at Lyngen er en nabokommune til Tromsø. Mennesker som ikke klarer å bo i Tromsø pga. høye boutgifter flytter til Lyngen, de fleste har behov for økonomisk sosialhjelp. På landsbasis økte kommunenes utgifter til økonomisk sosialhjelp med 9 prosent. Sårbare grupper skyves ut av arbeidslivet når arbeidsledigheten øker, slik det nå er økende tegn til i Norge.

Det er problemer med å skaffe boliger til vanskeligstilte, og det kan gi utslag på sosialbudsjettet når en må kjøpe rom på vertshus/hotell for å gi hjelp i henhold til loven. Det er nedsatt ei gruppe som skal revidere plan for boligsosialt arbeid.

Barneverntjenesten

Et negativt avvik på kr 165 000 som rapportert. I forbindelse med omsorgsovertakelser er det behov for kjøp av juridisk bistand samt vurderinger fra eksterne faginstanser. Selv om barnetallet går ned i Lyngen, er det mange barn og foreldre som trenger hjelp av barnevernet.

Praktisk bistand og tiltak eldre og funksjonshemmede

Områdene har i sum et positivt avvik på ca. 1 mill. kroner. Besparelsene skyldes i all hovedsak opphør av engasjementstilling innenfor brukerstyrt personlig assistent.

Andre årsaker er også færre søknader på omsorgslønn, besparelse på hjemmehjelp og privat avlastning. Årsakene til denne besparelsen er knyttet til utfordringen med å få tilsatt hjemmehjelpere, samt engasjere avlastningsfamilier til familier med avlastningsbehov.

Hjemmetjenesten Ytre Lyngen

Et negativt avvik på kr 781 000 hvor årsaken hovedsakelig er økte utgifter i forbindelse med sykefravær, annet fravær (permisjoner med lønn og avspasering) og pensjon.

Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Lyngstunet fikk negativt avvik på kr 1.179 mill. Avviket er et resultat av økte vikarutgifter ved fravær, helligdagstillegg og overtid. Det største avviket er på pensjonsutgifter, hvor det var budsjettert med 7.2 mill. kroner, men hvor regnskapet ble på 8.9 mill. kroner, dvs. et negativt avvik på 1,7 mill. kroner.

Legetjenesten

Det har vært ustabilitet i året som har gått. En fastleghjemmel som tidligere ble trukket inn er videreført, og det er blitt opprettet en ny stilling som legevakslege. Storfjord kommune sa opp samarbeidsavtalen om felles legevakt, og fra 01.01.15 har Lyngen kommune egen legevakt. Tromsø legevakt skal formidle lege utenom ordinær arbeidstid.

Solhov bo- og aktivitetssenter

Solhov bo – og aktivitetssenter hadde et positivt avvik på 2.026 mill. kroner. Hovedårsaken til positivt avvik er økte inntekter på ressurskrevende brukere. Aktivitetssenteret var stengt 4 uker i ferien. Det har vært en liten besparelse på innleie av vikarer. Pensjonsutgiftene er på ca. 3.1 mill. kroner, ca. 0,9 mill. mer enn budsjettert.

2.2.4.1 Måloppnåelse

Barn-unge

Det er igangsatt tverrfaglig gruppe med representanter fra oppvekst, helsestasjon, barnevern, Nav og rus/psykisk helse som jobber forebyggende i forhold til barn- og unge. De samme personene er med i KS nettverk, **god samhandling barn- og unge**, hvor fokus særlig er rettet mot barn i risikograppa (rus og psykiske lidelser). Helsestasjon og barnehage er med i et prosjekt innfor foreldreveiledning, og har startet opp med kurs.

Med prosjektmidler for å bekjempe barnefattigdom, som Nav disponerer, er det engasjert en prosjektleder i Aktiv Ferie og fritid for barn og unge i Lyngen. Prosjektet har så langt vært meget vellykket, og bør bli et varig tilbud.

I 2014 ble det søkt om prosjektmidler til kommunepsykolog. Søknaden er innvilget, og i løpet av 2015 vil det bli lyst ut engasjement for kommunal psykolog, som primært skal jobbe forbyggende og i nær samarbeid med den tverrfaglige gruppa.

Det er ca. 10 fosterhjem i Lyngen kommune. Hjemkommunen betaler fosterforeldre, mens vi går inn med tiltak som helgeavlastning, støttekontakt og evt. andre tjenester.

Frisk liv/folkehelse/rehabilitering

I 2014 ble frisklivsresepten tatt i bruk, og det har vært 20 henvisninger til frisklivssentralen. Hovedårsaken til henvisningene er overvekt og fedme. Det blir gjennomført en helsesamtale ved oppstart og midtveis etter 6 uker og slutt evaluering. Den kommunale fysioterapeuten og jordmor arrangerer kurs for de gravide. Det er blitt satset på rehabilitering gjennom et nært samarbeid mellom fysioterapeut, ergoterapeut og hjemmetjenesten. Ergoterapeuten har undervist de ansatte innfor pleie- og omsorg om hjemmerehabilitering (trening), og i 2015 vil rehabilitering bli iverksatt hos hjemmeboende som har behov for tjenesten, hvor målsettingen er å utsette behov for institusjonsplass. Det er behov for lokaler for å få etablert en frisklivssentral hvor det kan bli gitt gruppetrening.

Det ble i 2014 bevilget penger til frivilligsentralen, som ikke kom i drift før på slutten av året. Det er blitt etablert dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom. Omfanget er 1 dag i uka i Indre Lyngen og 1 dag i Ytre Lyngen. Tilbudet har omfattet 7 – 8 personer. Selv om det kun er en dag i uka, er det et positivt tiltak både for den det gjelder og for pårørende. Tilbudet blir gjerne kombinert med avlastning på Lyngstunet. Høsten 2014 ble Lyngen kommune med i et samarbeidsprosjekt om aktivitetsvenn for mennesker med demens sykdom, som Nasjonalforeningen for folkehelse har igangsatt.

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som skal utrede arbeidsmuligheter for funksjonshemmede i tillegg til Lyngsalpan Vekst. Det er behov for flere arbeidsplasser for mennesker med funksjonshemming.

Det er etablert et aktivitetstilbud – FLOKA for mennesker med rus/psykiske problemer. Det er 7 – 8 personer som har brukt stedet regelmessig. Dessverre brente bygget ned i desember, så tilbudet må bli etablert et annet sted i påvente at det blir bygget noe nytt.

Utviklingstrekk innfor helse- og omsorg

KOSTRA-tall viser at mottakere av hjemmesykepleie og praktisk bistand har hatt en liten nedgang fra 2013 til 2014. Det er mottakere under 67 år som øker, mens det er en liten nedgang av mottakere over 80 år. Det er i samsvar det utviklingen nasjonalt. Behovet for hjelp øker blant de yngre mennesker, mens de eldre får bedre helse, og har mindre hjelpebehov.

Når det gjelder institusjonsplasser, viser utviklingen at behovet for plasser for mennesker med demenssykdom øker.

Pr i dag har Lyngen kommune 24 sykehjemsplasser (langtid), som er fordelt med 8 plasser på 3 små avdelinger, 2 av avdelingene er tilrettelagt for mennesker med demenssykdom, 1 av de

16 plasser blir brukt som avlastningsplass for hjemmeboende med demens sykdom. Dette blir gjort for at mennesker med demenssykdom opplever trygghet med et lite og oversiktlig miljø. En regner med at 4 av 5 som har behov for langtidsplass er dement, utviklingen i Lyngen er som på landsbasis, og det er behov for flere tilrettelagte plasser også her.

Lyngen kommune ligger under gjennomsnittet når det gjelder antall sykehjemsplasser, og i snitt blir 4 av de 6 korttidsplasser brukt som langtidsplass, noe som også har gitt en betydelig merinntekt i vederlagsbetaling. Samtidig er det en utfordring å ha ledig plass når sykehuset melder ut pasient som er klar for overflytting til kommunehelsetjenesten. Klarer vi ikke å ta imot pasienten, må vi betale kr 4000.- pr døgn på UNN.

Omsorgsboligene våre er gode buffere for å begrense behovet for sykehjemsplasser. Ved Lenangen omsorgssenter er det 12 omsorgsboliger, Lyngstunet har 23 omsorgsboliger, og Solhov bosenter 15 omsorgsboliger. Alle våre omsorgsboliger har heldøgnsbemanning, noe som betyr at det kan bli satt inn ekstra ressurser ved akutt sykdom eller økt pleiebehov.

Målsettingen vår er at eldre og mennesker med funksjonshemming skal kunne bo hjemme hele livsløpet, og når vårt tiltak og tildelingsteam har møte 2.hver uke, er det denne målsetting som styrer valget av tjenester.

Det er behov for personell 24 timer i døgnet alle årets dager for å gi pleie- og omsorgstjenester. De som går i turnus jobber hver 3. helg, noe som er en meget god ordning for arbeidstakerne, men som resulterer i at det blir mange små helgestillinger (fra 14% -25%). Det er vanskelig å få disse stillingene besatt, og konsekvensen blir ustabil bemanning i helgene, og vikarer uten formell kompetanse. Dette gjelder i hovedsak omsorgsfagarbeidere, da de fleste av våre sykepleierstillinger er hele stillinger.

Kompetanse: Gjennom rekrutterings- og kompetansemidler som vi får tildelt fra fylkesmannen, kan kommunen gi støtte de som tar utdanning eller øker sin kompetanse. I 2014 tok 6 av våre assistenter fagbrev i omsorgsfagarbeid, 3 fullførte sykepleierutdanning, 1 omsorgsfagarbeider ble ferdig med videreutdanning i psykisk helsearbeid. Høsten 2014 startet 3 avdelingsledere på utdanning i ledelse, som er samlingsbasert og går over 2 år. 1 avdelingsleder og 1 sykepleier følger «Helse og omsorg i plan», i regi av KS (KS betaler alle utgifter, arbeidsgiver betaler kun lønn for studiedager).

2.2.5 Plan, næring og teknikk

	Buds(end)	Regnskap	Avvik(per.)	Avvik i %
	2014	2014	i 1000 kr	
Ramme: 5 Plan, næring og teknikk				
4400 BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	450	360	-90	-20
4405 PLAN OG NÆRING	4312	4987	675	16
4410 BYGG OG ANLEGG	25261	25791	530	2
4710 VANN OG AVLØP	285	-242	-527	-185
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	2714	2766	52	2
Sum ramme: 5 Plan, næring og teknikk	33022	33661	639	2

Det er et samlet merforbruk for området på vel 0,6 mill. kroner. Merforbruket kan i hovedsak relateres til betydelig netto mindreinntekter fra Tyttebærvika, samt at det ikke for 2014 var budsjettert med utgifter til landbruksvikar.

Prosjekter

Ansvarsområde 4400 Bygg og anlegg – prosjekter hadde i 2014 et mindreforbruk på kr 90 000 og er relatert til et lavere forbruk enn avsatte budsjettmidler.

Plan og næring

Ansvarsområde 4405 Plan og næring hadde i 2014 et merforbruk på kr 675 000. Resultatet her er primært knyttet opp til at inntektene fra bergverksdriften i Tyttebærvika ble kr 520 000 lavere enn budsjettert, samt at det ikke har vært budsjettert med lønnsmidler til kommunens landbruksvikar. For 2014 utgjorde merforbruket til landbruksvikar totalt kr 410 000, og dette belaster bunnlinjen for rammeområdet direkte med tilsvarende beløp. Det anmerkes også at det har vært et lønnsmessig merforbruk innenfor ansvarsområdet for landbruk. Disse lønnskostnadene har imidlertid vært sett opp mot og balansert mot mindreforbruk på lønn innenfor ansvarsområdet for næring (næringsrådgiver).

For aktivitetsnivå vises det til tabell 1.0 og 2.0. Det anmerkes imidlertid at Lyngen kommune har i 2014 hatt en stor nedgang i produksjonstilskudd (1,7 mill. lavere enn i 2013). I tillegg er antall bruk i drift redusert fra 60 til 56 (nedgang på 7 %).

Bygg og anlegg

Bygg og anlegg (ansvar 4410), har for 2014 et regnskapsført merforbruk på kr 530 000. Oppsummert relateres resultatet innen rammeområdet til høyere forbruk til drift og vedlikehold (kr 150 000). I tillegg registreres det høyere utgifter til rengjøring enn budsjettert. Sees alle tjenesteområdene samlet, ligger det høyeste enkeltmerforbruket på Lyngstunet hvor det i 2014 er påløpt merkostnader til drift og vedlikehold i forhold til budsjett på kr 328 000.

Merforbruket innenfor Bygg og anlegg er gjennom driften balansert mot mindreforbruk innenfor andre av rammeområdets tjenesteområder. Bl.a. foreligger det et mindreforbruk på drift og vedlikehold for rådhuset (kr 170 000), andre administrasjonslokaler (kr 290 000), kommunale boliger (kr 370 000), samt strøm- og fyringsoljeutgifter (kr 300 000).

Det ble vedtatt kjøp av Strandveien 24 til nytt rådhus, men kjøpet ble bestridt av selger og derfor ikke gjennomført. Partene møtes til hovedforhandlinger i tingretten høsten 2015.

Vann og avløp

Vann og avløp, (ansvar 4710), har i 2014 et mindreforbruk på kr 527 000. Dette er knyttet til et mindreforbruk på vedlikehold av anlegg på kr 360 000 samt høyere inntekter enn budsjettet.

Aktivitetsnivå 2014 innenfor Plan, næring og teknikk

Aktivitetsnivået innenfor Plan, næring og teknikk kan gjennom 2014 kategoriseres som høyt. Nøkkeltall for driften er vist i tabellene under.

Tabell 1.0 Nøkkeltall aktivitet saksbehandling Plan, næring og teknikk for perioden 2012-2014

Aktivetsområde	2014	2013	2012	Endring 2013 til 2014
Matrikelbrev – oppmålingssaker	30	37	29	- 7
Endring av eiendom/oppretting nye matrikler	30	12	23	+ 18
Jordlovsaker	6	4	3	+ 2
Konsesjons og drivepliktsaker	3	4	3	-1
Byggesaker	58	35	23	+ 23
Ferdigattester	32	Ikke data	Ikke data	Ikke data
Utslippssaker	9	10	3	-1
Plansaker sluttbehandlet i kommunestyret	1	1	1	+/- 0
Næringsfondet – behandlede søknader	26	22	20	+ 4
Motorferdselssaker	35	32	25	+ 3

Tabell 2.0 Nøkkeltall aktivitetsnivå Plan, næring og teknikk for perioden 2012-2014

Aktivitetssområde	2014	2013	2012	Endring 2013-2014
Antall bruk i drift	56	60	58	-4
Produksjonstilskudd ¹ , (kr)	17 682 696	19 394 404	18 015 640	-1 711 708
Jordbruksarealer i drift, (dekar)	15 000	15 000	14 500	+/- 0
Utbetalte NMSK-midler - skogkulturmidler, (kr.)	26 670	40 965	41 281	-14 295
Skogkultur - planting/rydding/tynning, (da)	42	78	95	- 36
Avvirket virke, (m ³)	3 000	3000	3500	+/- 0
Nybygg/opprusting skogsbilveier, (meter)	7 000	2 300	0	4 700
Skogbruksfondet - saldo pr. 31. desember, (kr.)	63 140	63 600	Ikke data	- 460
Tildelte BU-midler totalt (tilskudd + lån)	1 800 000	3 925 000	5 500 000	-2 125 000
Tildelte SMIL midler, (kr.)	149 000	149 546	180 296	- 546
Regionalt Miljøprogram (RMP)	798 560	669 740	Ingen data	Ingen data
Byggeklare kommunale boligtomter	17 ²	17	12	+/- 0
Solgte kommunale boligtomter	0	0	Ingen data	+/- 0
Næringsfondet – total tildeling fra TFK, (kr.)	1 200 000	1 700 000 ³	1 100 000	- 500 000
Næringsfondet – totalt søknadsbeløp (kr.)	3 830 213	1 806 680	1 550 414	+2 023 533
Næringsfondet – totale tildelinger, (kr.)	1 559 438	643 000	755 000	+ 916 438
Næringsfondet – disponibel saldo pr. 31. des., (kr.)	1 638 934	2 001 372	2 130 886	- 943 188
Driftsutg. 42 km kom. veier/GS-veier (kr./pr. km.) ⁴	62 619	Ingen data	Ingen data	+/- 0
Vann – utskifting vannledning, (meter)	550	0	0	+ 550
Vann – nyanlegg vannledning, (meter)	0	25	0	25
Avløp – utskifting avløpsledning, (meter)	100	0	0	100
Avløp – nyanlegg avløpsledning (meter)	0	100	119	+/- 0
Avløp – utskiftet overvannsledning, (meter)	0	40	0	+/- 0
Avløp – nyanlegg overvannsledning, (meter)	0	0	0	+/- 0
Vei – antall monterte nye veilysarmaturer	170	26	1	144
Vei – asfaltert strekning (meter)	100	0	0	100

Feiing og brannberedskap

Merforbruk skyldes bl.a. sesonghjelp til feiing for å unngå sykemelding. Også her har pensjonskostnadene vært høyere enn budsjett.

Lyngen kommune har 1142 piper som skal feies. Noen flere ildsteder som skal ha tilsyn. I 2014 ble det feid 584 piper og foretatt 340 tilsyn. Dette er innenfor rammen for behovs prøvd feiing og tilsyn.

¹ Vedrørende produksjonstilskuddsmidlene anmerkes at kommunene kun har funksjon som forvalter av disse ressursene. Midlene er således ikke kommunale, og de er heller ikke budsjettert via det kommunale budsjettet. Midlene er statlige, og kommunen forvalter saksbehandling og produserer utbetalingsunderlag for utbetaling. Selve utbetalingene skjer via fylkesmannens økonomisystem.

² Øvre Jensvoll (2), Nedre Jensvoll (1), Solbakken (9), Tindevangen (5).

³ Inkludert kr. 500 000,- fra Troms fylkeskommune som Årets næringskommune 2013.

⁴ Beregnet for Tjeneste 3321 Kommunale veier, og er basert på: Eks. mva./ikke drift veilys/inkl. lønn/eks. avskrivninger.

Lyngen kommune har 3 brannkorps med totalt 38 personer. Alle som er med som deltidsmannskap må ta utdannelsen som kreves. På grunn av diverse utskiftninger av mannskap har man et etterslep på utdanningssiden, slik at bare deler av brannkorpset fikk deltatt i 2014. Dette jobber vi med å få på plass i 2015.

Antall utrykninger til brann i bygninger er lavt. Dette kan tyde på at bedriftseiere ivaretar sin bygg på en betryggende måte. Det samme kan sies om boligeierne.

I 2014 hadde Lyngen kommune tilsyn fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Resultatet av tilsynet var 1 avvik.

2.2.5.1 Måloppnåelse

I forhold til satsingsområdene definert i kommuneplanen samfunnsdel, ivaretas flere av fokusområdene ved at de er innbakt i rammeområdets årsbudsjett, økonomiplan og investeringsplan.

Når det gjelder konkrete satsingsområdene innenfor kommunens egen organisasjon er det arbeidet med byregionprogrammet, kommunereformen, felles næringsarena for Nord-Tromskommunene, (NUNT), samt felles kystzoneplan for Lyngenfjorden og Tromsøregionen. Gjennom byregionprogrammet er det gjennomført omfattende analyser av demografiske status samt utviklingsbildet for Lyngen. Dette materialet planlegges brukt i videre arbeid med demografitemaet. Videre er det gjennom 2014 rettet oppmerksomhet mot intern tjenesteproduksjon gjennom fokus på saksbehandlingstid og restanser. Innenfor de ulike tjenesteproduksjonsområdene på PNT foreligger ingen restanser, og Lyngen kommune leverer tjenester innenfor de ulike forvaltningsområdene ihht. lovverkets krav. For faglig utvikling og kompetanseheving søkes medarbeiderne tilført faglig oppdatering gjennom forskjellige kurs og fagseminarer. Når det gjelder økonomi, har fokus vært rettet mot minimalisering av driftskostnader, samt å holde budsjetter. Det har også vært gjennomført en gjennomgang av kommunale bygg og eiendommer med sikte på å få kartlagt status for forvaltning, drift og vedlikehold, (FDV), samt avdekke potensialet for effektivisering drift og avhending av eiendomsmasse.

På samfunnsutviklingssiden har hovedfokuset gjennom 2014 vært rettet mot ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel. Gjennom arealplanen er det avsatt flere nye området til både næringsutvikling og boligbygging. Videre er det gjennom kommunens budsjetter satsset på infrastrukturutvikling innenfor vei, (Ullsfjordforbindelse, utskifting av lysarmaturer), kaier, (kai og havneanalyse for Lyngen, ny kommunal kai i ytre Lyngen, renovering av Furufalten kai), samt opparbeidelse av kommunalt næringsareal på Furufalten. På plansiden er det foretatt oppstart av flere reguleringsplaner.

Folkehelseperspektivet samt barn og unges oppvekstmiljø har bl.a. vært ivaretatt gjennom deltakelse i et prosjekt rettet mot etablering av turstier sammen med reiselivsnæringen. I tillegg er det gjennom arealplanen ivaretatt betydelig arealer for fritids og friluftsliv. Gjennom arealplanarbeidet er også forhold relatert til klima/miljø og samfunnssikkerhet ivaretatt via KU-utredninger og via bestemmelser relatert til arealdisponering, byggesak og rekkefølgebestemmelser. Gjennom stedsutviklingsprosjektet på Lyngseidet, har det vært rettet et særlig fokus mot barn og unge, folkehelse, oppvekstmiljø, merkevarebygging og lokalsamfunnsutvikling.

2.2.6 Finans

Rammeområdet omfatter i hovedsak avsetning til sentrale og lokale lønnsoppgjør, budsjettreserve og premieavvik på pensjonskostnadene, samt kjøp og salg av konsesjonskraft, samt motpost for avskrivninger som er belastet på sektor 1-5. Ansvar 8000 har et litt misvisende navn i 2014 og er endret til «Premieavvik, pensjons- og lønnsreserve, mv.» fra 2015.

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik
		2014	2014	1.000 kr	%
Ramme:	6 Finans				
8000	SKATTER, RAMMETILSKUDD M.V.	-549	-931	382	70 %
8900	AVSKRIVNINGER (MOTPOST)	-16.774	-16.778	4	0 %
	Sum ramme: 6 Finans	-17.323	-17.709	386	2 %

Rammeområdet har et lite positivt avvik på kr 386 000, hovedsakelig som følge av inntektsføring av bruk av premiefond for betaling av pensjonspremie for sykepleiere.

Salg av konsesjonskraft

Inntektene for salg av konsesjonskraft fra Rottenvik kraftverk var på i alt kr 212 000. Det ble betalt kr 124 000 til Troms Kraft for dette uttaket. Netto inntekter til kommunen ble derfor kr 88 000, som var kr 42 000 under kommunestyrets vedtatte netto budsjett på kr 130 000. Nettobudsjettet er vedtatt nedjustert til kr 80 000 for 2015.

Pensjonskostnader

2014 var første året hvor alle lønnsutbetalinger medførte opptjening av pensjonsrettigheter. Tidligere var det bare stillinger over 15 timer pr. uke som skulle meldes inn som pensjonsgivende inntekt. Dette medførte en del utfordringer for å budsjettere pensjonspremien og ikke minst få denne fordelt riktig på de ulike sektorene.

Innfor alle sektorer er økningen av pensjonsutgifter en stor utfordring. For året 2014 er forbruket på ca. 13,5 mill. kroner bare for helse- og omsorg alene. Innfor pleie- og omsorg blir det brukt mye vikarer ved fravær, og vikaren skal få opptjene pensjon fra 1. time i arbeid. Vikarbruk utover budsjett medfører derfor økte pensjonskostnader.

Totalt negativt avvik på pensjonskostnadene var ca. 3,1 mill. for alle ordninger. Denne er fordelt slik på de ulike sektorene:

1	Politikk og kirke	0,0
2	Administrative tjenester	-0,1
3	Oppvekst og kultur	-0,6
4	Helse, sosial og omsorg	-2,5
5	Plan, teknikk og næring	-0,4
6	Finans	0,4
	Sum avvik i mill. kroner	-3,1

Som nevnt i budsjettdokumentet for 2015, vil rådmannen kvalitetssikre budsjetterte pensjonskostnader nøye i 2015. Dette vil bli tatt opp i forbindelse med tertialrapporteringene.

2.2.7 Budsjettskjema 1A

Rammeområde 7 er i hovedsak det samme som det obligatoriske budsjett- og regnskapsskjema 1A, med unntak av avsetninger og bruk av bundne fond som bokføres under de ulike sektorene.

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik
		2014	2014	1.000 kr	%
Ramme:	7 Budsjettskjema 1A				
8001	EIENDOMSSKATTEKONTOR	-6.300	-6.434	134	2,1 %
9000	RENTER,AVDRAG, FIN.TRANS.ÅRSOPPGJØR	-183.193	-182.236	-957	-0,5 %
	Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A	-189.493	-188.670	-823	-0,4 %

Følgende elementer inngår i rammeområdet for 2014:

- Eiendomsskatt.
- Renteutgifter-/ og inntekter startlån.
- Renteutgifter lån kommunale formål og kassekreditt, renteinntekter bankinnskudd.
- Avdrag på lån til kommunale investeringer.
- Kompensasjonstilskudd fra staten for investeringer i skole og omsorg.
- Avsetning til disposisjonsfond.
- Overføring av driftsmidler til investeringsregnskapet.
- Bruk av tidligere års overskudd.

Negativt avvik på kr 823 000 skyldes i hovedsak svikt i frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på ca. 1,4 mill. kroner, samt små positive budsjettavvik på eiendomsskatt, netto renter og avsetning til disposisjonsfond.

Skatt og rammetilskudd

Systemet med inntektsutjevning innebærer at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha liten betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For disse kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for landets kommuner som har mest betydning.

Som følge av mindre skatteinntekter på landsbasis enn forutsatt i statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett for 2014, ble inntektsutjevningen lavere for Lyngen kommune enn budsjettert. Dette medførte en svikt i de frie inntektene på i alt ca. 1,4 mill. kroner i 2014.

Disposisjonsfond

Avsetning til disposisjonsfond var budsjettert til 3,544 mill. i 2014. Med bakgrunn i strykningsbestemmelsene ble det pga. en liten svikt i disponibelt driftsresultat, netto avsatt 3,408 mill. i driftsregnskapet. Det ble brukt kr 304 000 til finansiering av investeringsregnskapet.

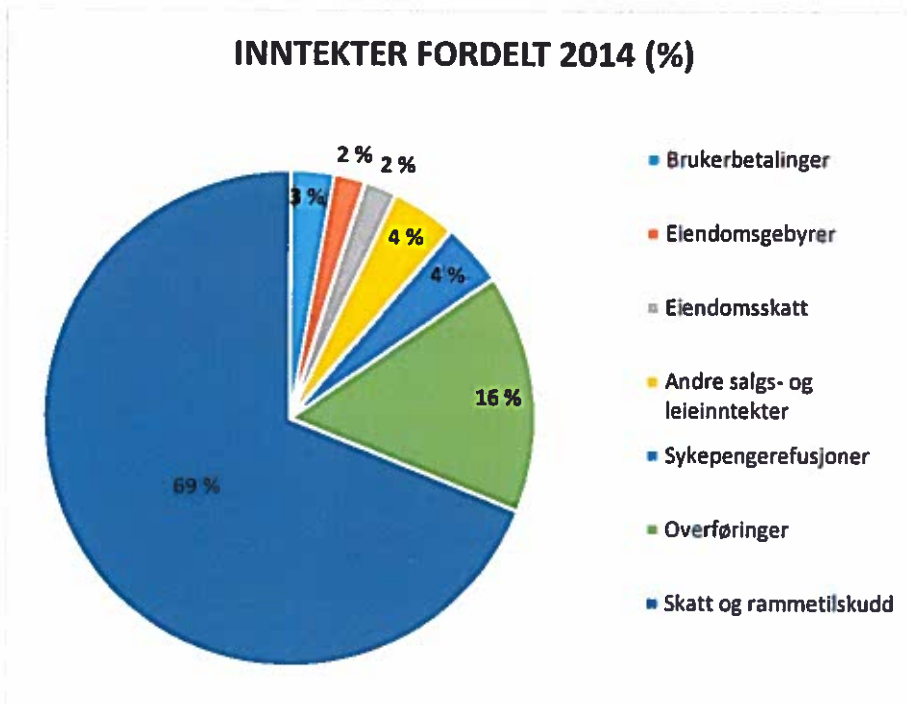
Lyngen kommunes disposisjonsfond er ved utgangen av 2014 på kr 10 746 302,74. Dette utgjør 3,6 % av driftsinntektene.

2.3 Økonomiske nøkkeltall drift

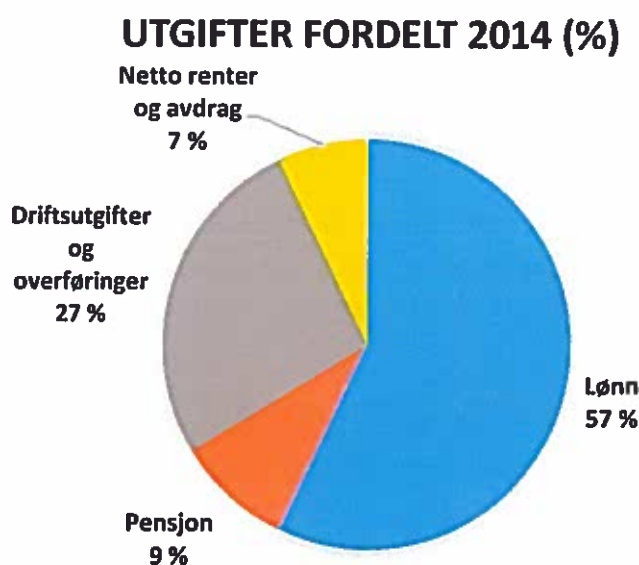
Følgende oppsett er basert på tall fra tabell i kapittel 2.1.

Fordeling inntekter og utgifter

Grafene nedenfor viser fordelingen av henholdsvis inntektssiden og utgiftssiden i regnskapet for 2014.

Med unntak av overføringer/sykepengerefusjoner, har kommunens inntekter blitt lavere ifht sum driftsinntekter i 2014 enn året før. Skatt og rammetilskudd har holdt seg relativt stabilt på ca. 69 %, mens overføringer/ sykepengerefusjoner og eiendomsgebyrer og har hatt en liten økning ifht. 2013.

På utgiftssiden står lønnskostnadene for drøyt 57 % av de samlede driftsutgifter. Ifht. sum driftsutgifter er dette en nedgang på 2,69 % fra 2013, men sosiale utgifter til pensjon har økt med 1,19 %.

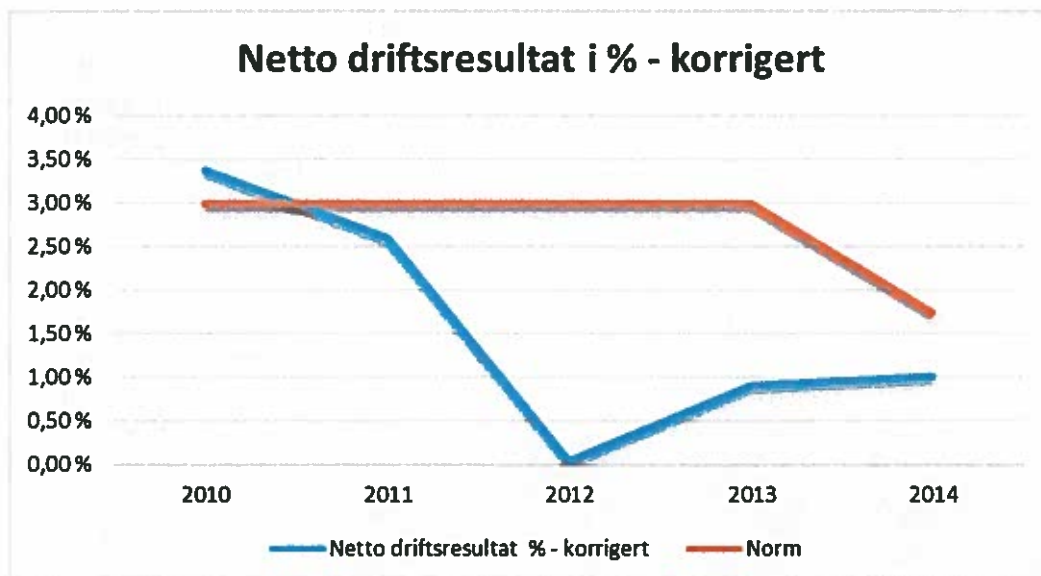
Likviditet

Lyngen kommune har tidligere år hatt en anstrengt likviditet og vært avhengig av kassakredittlån hos egen bank. I 2014 var imidlertid likviditeten i mesteparten av året positiv selv om man i deler av året har brukt av kassakreditten. Årsaken til dette er bl.a. at man i 2014 ikke hadde de store investeringsprosjektene man har hatt tidligere år, samt bedre kontroll på låneopptak.

Netto driftsresultat

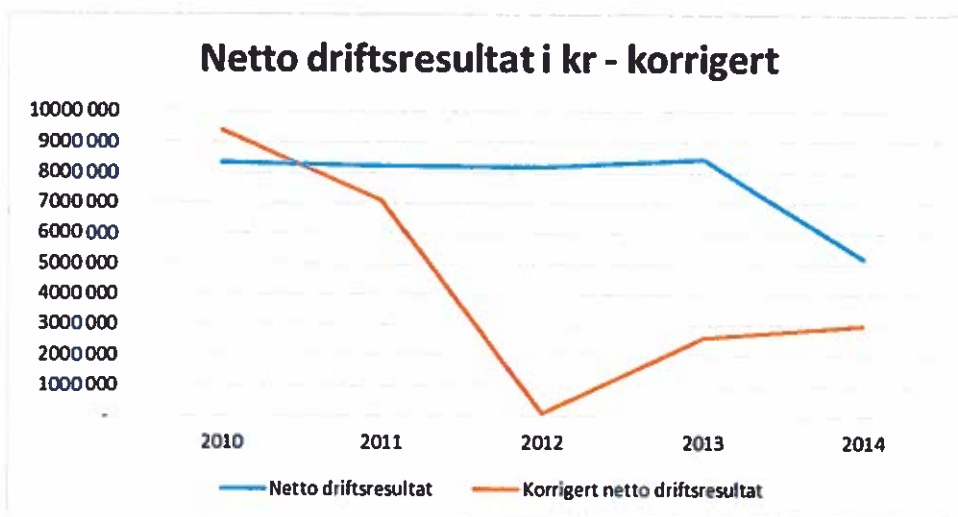
Den viktigste indikatoren på økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat, som blant annet skal dekke avsetninger inkl. inndekning av tidligere års underskudd og egenkapital ved investeringer. For å kunne oppnå målet om økonomisk balanse har kommunaldepartementets anbefaling for netto driftsresultat over tid tidligere vært 3 % av driftsinntektene, men ble for 2014 redusert til 1,75 % med bakgrunn i regnskapstekniske endringer⁵.

⁵ Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi – november 2014, side 94 https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/tbu-rapport_nov_2014.pdf

Uten tilfredsstillende netto driftsresultat vil det ikke være midler til å dekke uforutsett inntektssvikt og uforutsette utgifter, samt egenkapital til investeringer. Hvis en ikke har egenkapital til investeringer vil dette medføre at disse må lånefinansieres, og dette vil igjen påføre kommunen større faste kapitalutgifter. På denne måten vil egenkapitalen over tid svekkes.

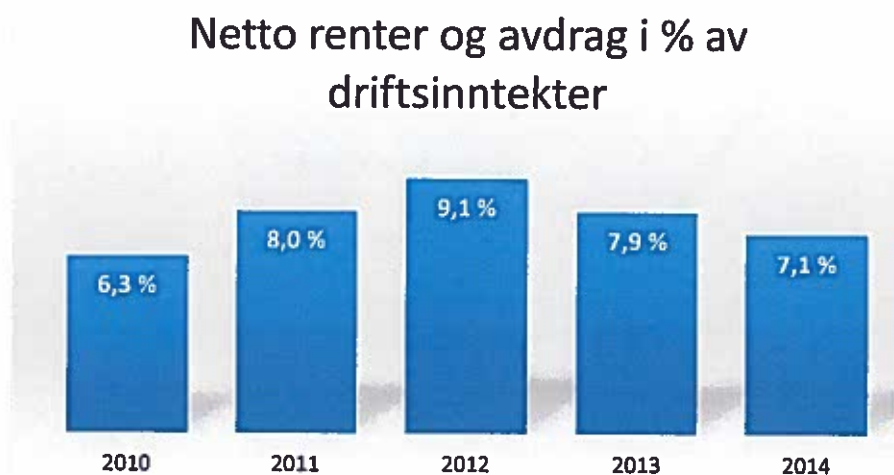
Grafen nedenfor viser korrigert netto driftsresultat for perioden 2010-2014 satt opp mot normverdien for 3 % for årene 2010-2013 og 1,75 % for 2014. Som en kan se er det kun i 2010 at resultatet ikke ligger under det anbefalte nivået. Anbefalt netto driftsresultat i 2014 for Lyngen ca. 5 mill. kroner.

Driftsresultatene i perioden er derfor langt under målet om økonomisk balanse. Den økonomiske situasjonen for kommunen er fortsatt bekymringsfull, og de årlige driftskostnadene bør nedjusteres til et nivå som ligger under dagens.

Netto renter og avdrag i prosent av driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i totale netto renter og avdrag i forhold til brutto driftsinntekter for Lyngen kommune de siste fem år. Andelen netto renter og avdrag i forhold til driftsinntektene er fortsatt relativt høy som følge av flere store utbygginger i kommunen. For Lyngen kommune utgjorde dette 7,1 % av driftsinntektene. Dette er en nedgang med 0,8 prosentpoeng fra 2013, og skyldes et lavt rentenivå og aktiv finansforvaltning.

Lyngen kommune betaler fortsatt kun minsteavdrag på sine lån. Dette bidrar til å forlenge lånetiden i tillegg til økte renteutgifter.

Den økonomiske utviklingen vil i stor grad være avhengig av hvordan rentenivået utvikler seg. Netto lånegjeld per innbygger på landsbasis er kr 40 512 i snitt, mens Lyngen kommune har kr 136 400 per innbygger⁶. De store kapitalkostnadene vil derfor påvirke økonomien i flere tiår framover.

Resultatvurderinger drift

Netto driftsresultat har vært meget svakt over mange år, selv om man de siste årene vært i positiv utvikling og unngått underskudd. Etter rådmannens vurdering er kommunens omfang på tjenestetilbudet likevel for høyt i forhold til inntektsrammene, det samme gjelder investeringer.

Fokus på og kontroll av renter, avdrag, lønns- og pensjonskostnader og -utgifter har vært fokus i 2014. Dette er både utfordrende og bekymringsfullt, spesielt med tanke på endringer i pensjonsrettigheter og bemanning. De fleste driftsenhetene hadde i 2014 bra styring på de økonomiske rammene, men enkelte enheter har fortsatt utfordringer på dette området. Utfordringene vil også fortsette i årene fremover ifht. nedjustering og tilpasning av drifts- og tjenestetilbud på flere områder.

Selv om netto driftsresultat i 2014 isolert sett var bra, så er det etter rådmannens vurdering ikke tilstrekkelig til å si at Lyngen kommune har en sunn økonomi. Da bør driftsresultatet være tilfredsstillende, stabilt og *planlagt* over flere år. En sunn kommuneøkonomi må fortsatt være et fokus for budsjett og økonomiplaner fremover, samt god finansforvaltning, tilpasning av bemanning og reduksjon av fravær.

⁶ Basert på folketall per 4. kv. 2014 og balanseført lånegjeld.

2.4 Investeringsregnskapet

Tabellen nedenfor viser justert budsjett, årsregnskap inkl. mva., avvik mellom budsjett og regnskap og reelt avvik eks. mva. for investeringene i 2014:

Pr.nr.	Prosjektnavn	Budsjett 2014	Regnskap 2014	Avvik 2014	Avvik eks. mv.
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	350	72	278	0
13016	KOMMUNESTYRET IT	94	109	-15	-15
13017	SENTRUMSPLAN	1.118	1.005	113	0
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	0	6	-6	-6
13020	ØKONOMISYSTEM - OPPGRADERING 2013	0	10	-10	-10
13021	RIVING AV KOMMUNEHUSET	1.570	1.570	0	0
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	253	262	-9	-9
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	243	214	29	29
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	39	39	0	0
14104	VEISKILTING	156	156	0	0
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	92	92	0	0
14108	KAIBEHOV I LYNGEN	139	194	-55	-55
14110	ELEKTRONISK FAKTURABEH. WEB-MODULER	446	442	4	0
14113	NYTT DATASYSTEM LEGEKONTORET	199	248	-49	-49
14114	IKT I SKOLEN OG HSO - FORNYING	495	495	0	0
14115	EPHORTE - OPPGRADERING	2	2	0	0
14116	IKT - ØKT HASTIGHET, TRÅDLØS	192	211	-19	-19
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	3	3	0	0
14119	KULTURSKOLEN - TILR.L. KONSERTER	125	125	0	0
14120	KULTURSKOLEN - INSTRUMENTER	100	0	100	100
14123	OPPMÅLING - GPS	200	200	0	0
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN	301	301	0	0
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	599	599	0	0
14128	FURUFLATEN - VEI GRENDEFELT	79	78	1	0
14129	ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	211	211	0	0
14132	BLÅBÆRSVINGEN 9 - RENOVERING	604	593	11	6
14133	FURUFLATEN VANNVERK	250	90	160	160
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING	237	199	38	38
14139	RÅDHUS	135	174	-39	-39
14140	BIL TIL OMSORGSTJENESTEN 2014	195	195	0	0
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENTER	161	161	0	0
21012	BALLBINGE LENANGEN B/U-SKOLE	9	57	-48	-48
35102	SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	342	453	-111	-109
42009	OKSVIK BARNEHAGE	7.601	7.601	0	0
42013	EIDEBAKKEN SKOLE	109	785	-676	-650
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	2.652	2.721	-69	-58
42410	KUNSTGRESS LYNGSTUVA	3.458	3.832	-374	-374
43009	LENANGEN OMSORGSSENTER - OMBYGGING	3.865	3.938	-73	-138
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	877	877	0	0
47026	BYGGEFELT SVENSBY	28	28	0	0

47030	FURUFLATEN VANNVERK FORDELINGSBASSENG	0	86	-86	-86
47034	VANNFORMÅL 2013	-8	0	-8	-8
	SUM ORDINÆRE INVESTERINGER	27.521	28.434	-913	-1.340
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	108	108	0	1
45001	SALG KOMMUNALE BOLIGER	1.554	1.559	-5	-5
49901	HUSBANKLÅN INN- OG UTLÅN	6.455	7.593	-1.138	-1.138
	SUM ANDRE FORMÅL	8.117	9.260	-1.143	-1.142
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	231	231	0	0
35102	SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	610	610	0	0
42009	OKSVIK BARNEHAGE	565	565	0	0
42013	EIDEBAKKEN SKOLE	961	961	0	0
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	619	619	0	0
42410	KUNSTGRESS LYGSTUVA	606	606	0	0
47026	BYGGEFELT SVENSBY	2.490	2.490	0	0
47034	VANNFORMÅL 2013	404	404	0	0
	SUM INNDEKNING AV TIDLIGERE UNDERSKUDD	6.486	6.486	0	0
	SUM INVESTERINGER	42.124	44.180	-2.056	-2.482
FINANSIERING:					
	SALG AV TOMT OG GRUNN	-1.554	-1.529	-25	-25
	FRA STATEN	-2.375	-2.375	0	0
	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-5.553	-5.130	-423	0
	BRUK AV LÅNEMIDLER	-30.520	-31.061	541	541
	AVDRAG FORMIDLINGSLÅN HUSBANKEN	-1.455	-3.417	1.962	1.962
	SALG AV AKSJER	0	-2	2	2
	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-304	-304	0	0
	OVERF.FRA DRIFT	-363	-363	0	0
	SUM FINANSIERING	-42.124	-44.180	2.056	2.480

Investeringsregnskapet for 2014 er avlagt i balanse, hovedsakelig fordi finansiering av investeringene skal sees på samlet. I tillegg er tidligere års underskudd er dekket inn ihht. kommunestyrets vedtak med 6,485 mill. kroner.

Det er avsatt 1,559 mill. til ubundet investeringsfond ihht. budsjett, noe som er forutsatt brukt som delfinansiering av egenkapitalinnskuddet i KLP i 2015.

Det er relativt små negative avvik på ordinære investeringer, i alt ca. 1,4 mill. eks. mva. Dette fremkommer i tabellen i høyre kolonne (blå).

Prosjekter med vesentlige negative avvik (over 100.000 kroner) er:

- 35102 Solhov bo- og aktivitetssenter (109.000)
- 42013 Eidebakken skole (650.000)
- 42410 Kunstgress Lyngstuva (374.000)

- 43009 Lenangen omsorgssenter ombygging (138.000)

Utgifter vedrørende Solhov og Eidebakken er garantier og reklamasjoner.

Når det gjelder kunstgress Lyngstuva, så er situasjonen for prosjektet og sluttfinansieringen uavklart. Kommunestyrets vedtatte kostnadsramme for prosjektet er 3,325 mill. eks. mva., finansiert med 950.000 i kommunale midler og 2,375 i spillemidler. Det er hittil påløpt ca. 3,7 mill. til grunnarbeider og prosjektleder. Ut i fra tall pr. mars 2015 fra prosjektleder vil ferdig anlegg komme på ca. 7,6 mill. eks. mva. Dvs. en overskridelse på ca. 4,3 mill. som må tilleggsfinansieres av Lyngen kommune, alternativt at det framskaffes annen ekstern finansiering fra Lyngstuva SK.

Ombygging av Lenangen omsorgssenter har en overskridelse på kr 138 000 i 2014. Årsaken er i hovedsak nye krav og behov som har dukket opp underveis i prosjektet, muligens som en følge av manglende kapasitet til detaljprosjektering.

Avviket på 49901 Husbanklån skyldes at det er betalt mer avdrag enn budsjettet til Husbanken. Ca. 0,7 mill. av dette skyldes ekstraordinære avdrag, noe som også har gitt et tilsvarende mindreforbruk på prosjektet totalt sett.

Rådmannen vil tilrå at det legges større vekt på planlegging og forprosjekt for nye investeringer. De fleste budsjettoverskridelser skyldes manglende tid til planlegging, tidspress og ofte betydelig politisk press for raskere gjennomføring. Dette medfører ofte at vesentlige momenter i prosjektene blir utelatt pga. manglende planlegging. Forprosjektering bør være obligatorisk på alle prosjekter av noe størrelse og kompleksitet.

Rådmannen er tilfreds med at investeringene har holdt seg innenfor vedtatt budsjettramme så langt det har vært mulig å ha oversikt over, samt at alle investeringer nå er finansiert. At sluttoppkjørene vedrørende Eidebakken skole og Solhov bo- og aktivitetssenter ikke var finansiert i budsjettet er dog ikke tilfredsstillende. Disse store prosjektene med innleide eksterne konsulenter har vært utfordrende å ha oversikt over. Erfaringen med disse tilsier at rådmannen v/økonomisjefen bør ha sterkere innsyn i og informasjon om økonomien i prosjekter.

For å forbedre planlegging og få bedre beslutningsgrunnlag til rådmannen tilrå at kommunestyret vedtar investeringsprogram for kommende år senest i juni, som bearbeides og kvalitetssikres til budsjettet legges fram på høsten.

Følgende investeringsrammer er vedtatt overført fra 2014 til 2015 i k-sak 56/14 (tall i hele tusen kroner):

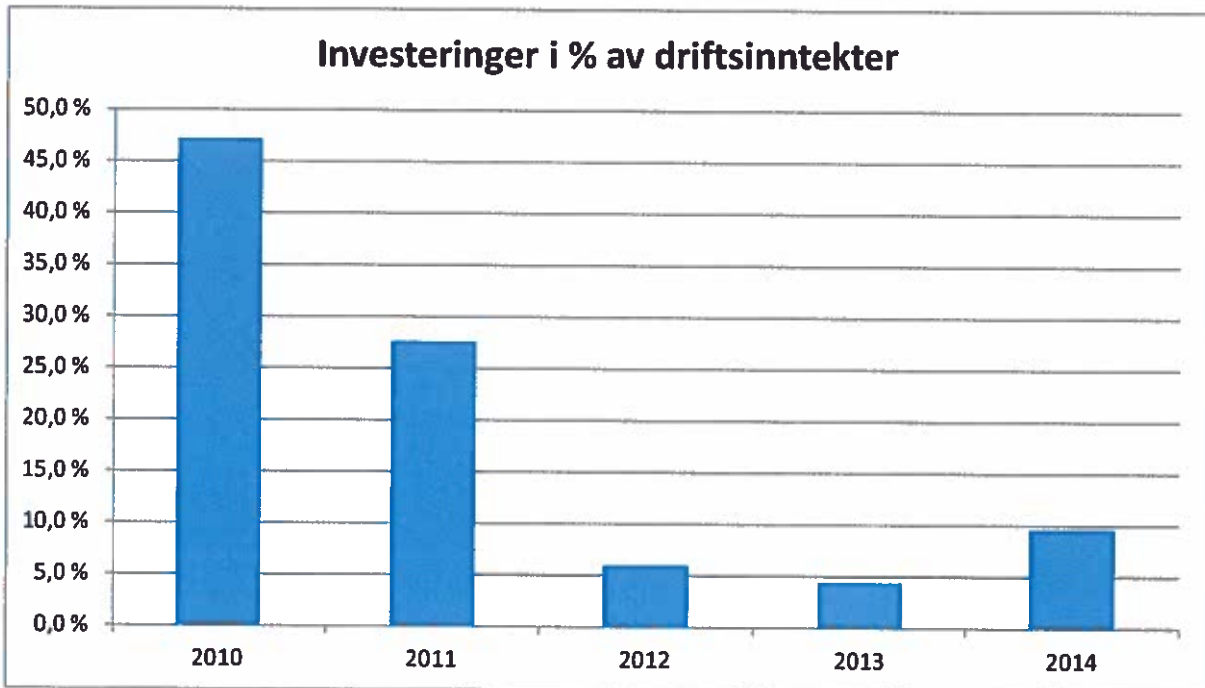
13011 BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	1.109
13017 SENTRUMSPLAN	395
14103 PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	219
14104 VEISKILTING	75
14105 FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	408
14106 INFRASTRUKTUR REISELIV	300
14110 ELEKTRONISK FAKTURABEHANDLING, WEB-MODULER	141
14114 IKT I SKOLEN OG HSO - FORNYING	104
14115 EPHORTE - OPPGRADERING	198
14117 LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	147
14118 BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE	200
14124 REGULERINGSPLAN KOPPANGEN	152
14126 VEILYS - ARMATURER, MV.	121
14127 HELIKOPTERLANDINGSPLASS	100
14128 FURUFLATEN - VEI GRENDEFELT	37
14129 ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	31
14130 KJØP AV BILER	200
15005 NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENTER	121
42009 OKSVIK BARNEHAGE	14.686
47032 HOVEDPLAN VANN 2012	481
47033 BOLIGTOMTER 2013	1.265
47034 VANNFORMÅL 2013	821
SUM INVESTERINGER EKS. MVA. VEDTATT OVERFØRT	21.311

I tillegg er bevilgningen på kr 100 000 til kjøp av instrumenter i kulturskolene ikke brukt i 2014 og burde vært vedtatt overført til 2015. Denne bevilgningen tas opp sammen med de vedtatt overførte prosjektene for oppføring på nytt i investeringsbudsjettet.

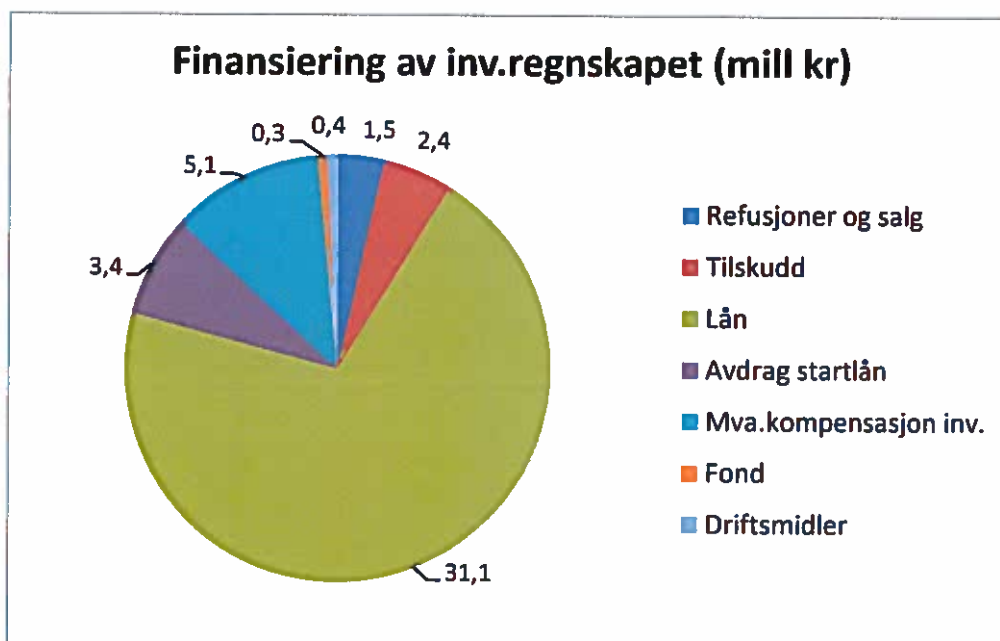
Overføring av disse prosjektene behandles som egen budsjettendringssak i 2015.

2.5 Økonomiske nøkkeltall – investeringer

Etter store investeringer i perioden 2010-2011 var investeringene i 2012 og 2013 på et tilnærmet normalnivå, dvs. ca. 5 % av driftsinntektene. I 2014 var investeringene øket til ca. 10 % av driftsinntektene, hovedsakelig pga. utbygging av Oksvik barnehage, utbedringer av Knøttelia barnehage, Lenangen omsorgssenter og utbygging av Lyngstuva kunstgressbane.

Diagrammet under viser fordelingen av finansieringen av investeringsregnskapet i 2014, inklusiv startlånordningen.

Andelen av lånefinansiering er 70 %. Dette er for høyt og skyldes at det ikke er vedtatt frigjort større midler i drift for overføring til finansiering av investeringene.

Resultatvurderinger investering

Rådmannen er fornøyd med at investeringsregnskapet for 2014 avlegges i balanse. Det arbeides kontinuerlig med å forbedre rutineene for kostnadsberegning, budsjettoppfølging, styring og finansiering av prosjektene. Nye rutiner innført i 2014 forventes å føre til bedre kontroll og kvalitet på investeringer som igangsettes. Rådmannen tilrår at større investeringer ikke igangsettes før det er gjennomført forprosjekt og kvalitetssikring. Denne oppfordringen går også til politikere som gjerne vil ha rask gjennomføring. Dette er noe også rådmannen ønsker, men dette må ikke gå på bekostning av tilfredsstillende og helhetlig planlegging før igangsetting. Budsjettoverskridelser og negative erfaringer gjennom flere år tilsier at Lyngen kommune bør bruke disse erfaringene til å forbedre rutineene for planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter.

Som nevnt i årsberetningen for 2013 er egenfinansieringsgraden av investeringene er ikke tilfredsstillende. Nær sagt alle investeringene blir finansiert gjennom lån og tilskudd. Det bør være et mål i framtiden at investeringene skal ha en viss egenfinansieringsgrad. Dette målet bør vedtas i årsbudsjett og økonomiplan. For å få dette på plass må det frigjøres større midler gjennom reduserte faste driftsutgifter. Da må netto driftsresultat økes, og dette bør også vedtas som et mål i budsjettet.

Vår høye lånegjeld tilsier at kommunestyret bør sette seg konkrete mål i forbindelse med behandling av årsbudsjett og økonomiplan. En handlingsregel i økonomisk sammenheng vil vært fornuftig å få på plass. Også dette ble nevnt i fjorårets årsberetning og tiden er nå inne for å følge dette opp ved rullering av årsbudsjett/økonomiplan høsten 2015.

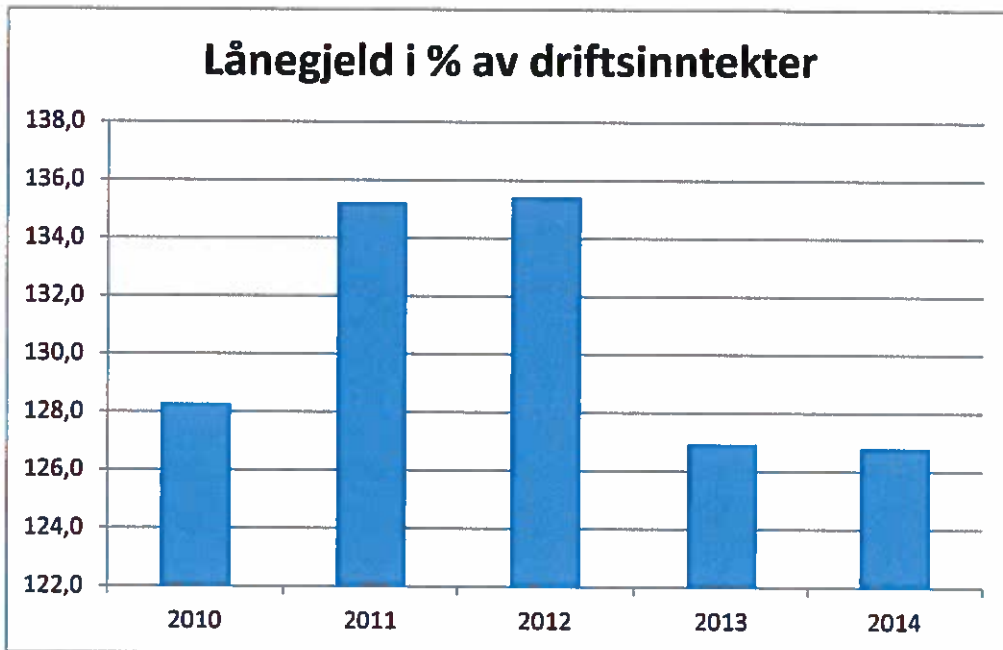
2.6 Balanseregnskapet

Kommunen har som kjent høy lånegjeld pga. nødvendige investeringer i skole og omsorg de siste 10 årene.

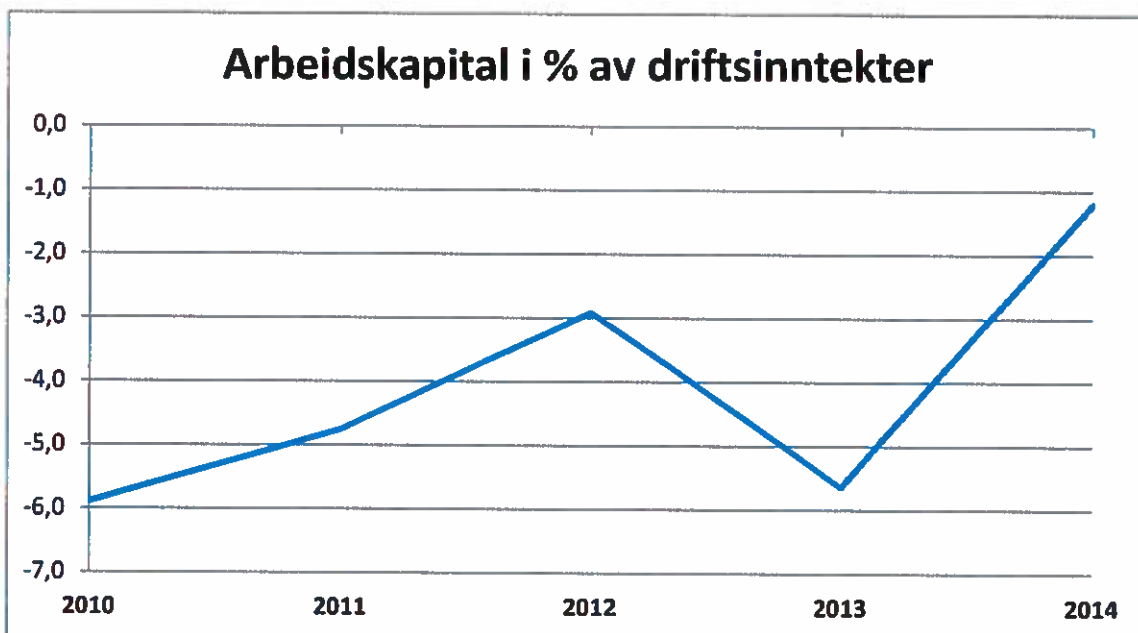
Brutto lånegjeld er ca. 404 mill. ved utgangen av 2014. Av dette utgjør innlån til startlånordningen ca. 29 mill., dvs. netto lånegjeld til kommunale investeringer er ca. 375 mill. En betydelig del av lånegjelda er finansiert av statens kompensasjonsordninger og selvkost for vann og avløp, så den reelle lånegjelda er noe lavere.

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene er omtrent på samme nivå som i 2013 og noe lavere enn i 2011 og 2012. Det bør fortsatt være et mål om å redusere denne andelen i kommende økonomiplaner. For å nå denne målsettingen må årlige nye låneopptak være lavere enn det som betales i avdrag på opptatte lån. Med fortsatte investeringer i barnehager, skoler og kjøp av rådhus, vil denne målsettingen være vanskelig å oppnå på kort sikt.

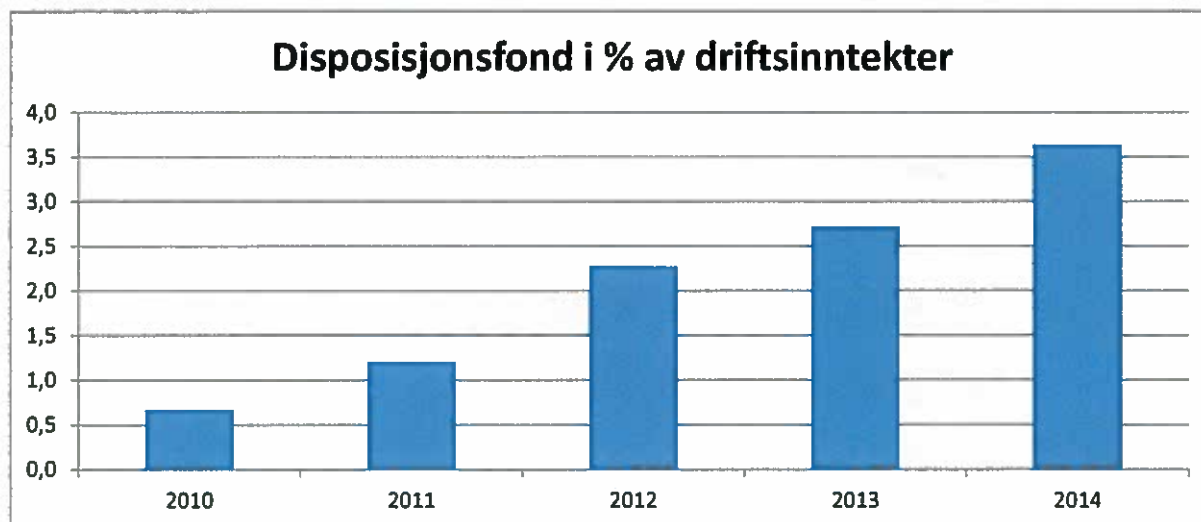
Frigjøring av midler i drift til egenkapital på investeringer vil være et viktig virkemiddel for raskere å nå denne målsettingen. Frigjøring av midler oppnås ved reduksjon av lønnskostnader eller økt eiendomsskatt. Reduksjon i lønnskostnader kan gjennomføres ved færre ansatte gjennom reduksjon av antall enheter i skole og omsorg. Driftsbudsjettene er i utgangspunktet så lave at det ikke er tilrådelig å bruke ostehøvelprinsippet. Økning av inntektene utenom eiendomsskatten øker ikke det økonomiske handlingsrommet i vesentlig grad.

I grafen under er arbeidskapitalens driftsdel satt opp for perioden 2010-2014. Arbeidskapitalens driftsdel er tall korrigert for ubrukte lånemidler, fonds og premieavvik. Dette gir et mer riktig bilde av disponibel arbeidskapital til ordinær drift enn f.eks. tallene som publiseres i KOSTRA. Tallene bør være klart positive.

Etter forbedret likviditet de siste årene er det en liten nedgang i 2013, som skyldtes manglende låneopptak og økt premieavvik. Hvis låneopptaket hadde vært gjort ville likviditeten vært på linje med 2012. Likviditeten ved utgangen av 2014 er fortsatt for svak og dette gjør at driften fortsatt holdes i gang med likviditetslån i perioder av året. Men alt i alt er likviditeten i svak bedret de sist 5 årene, hovedsakelig pga. inndekning av driftsunderskudd og årlig avsetning til disposisjonsfond.

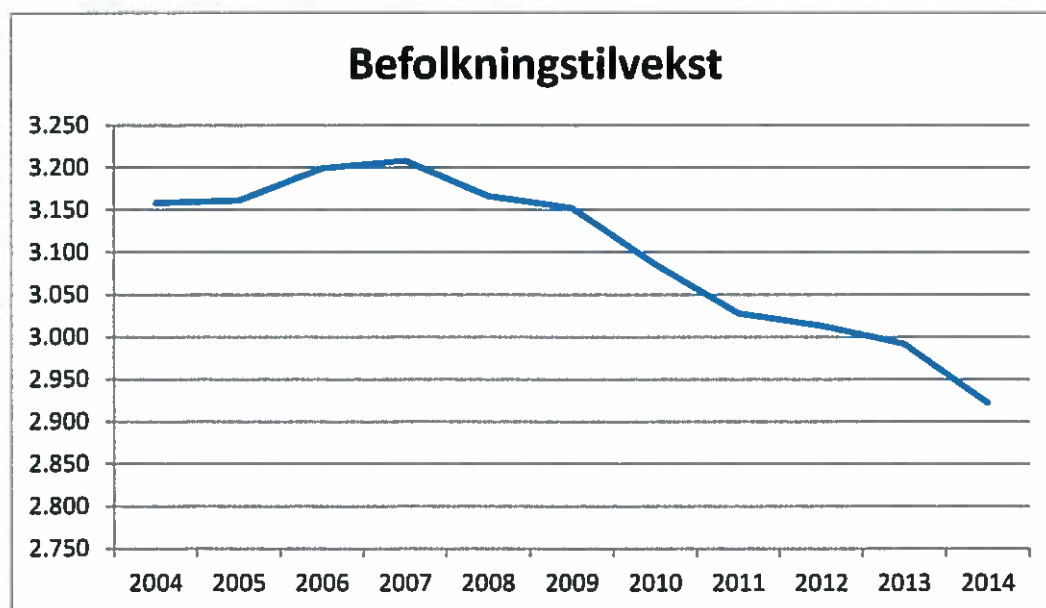

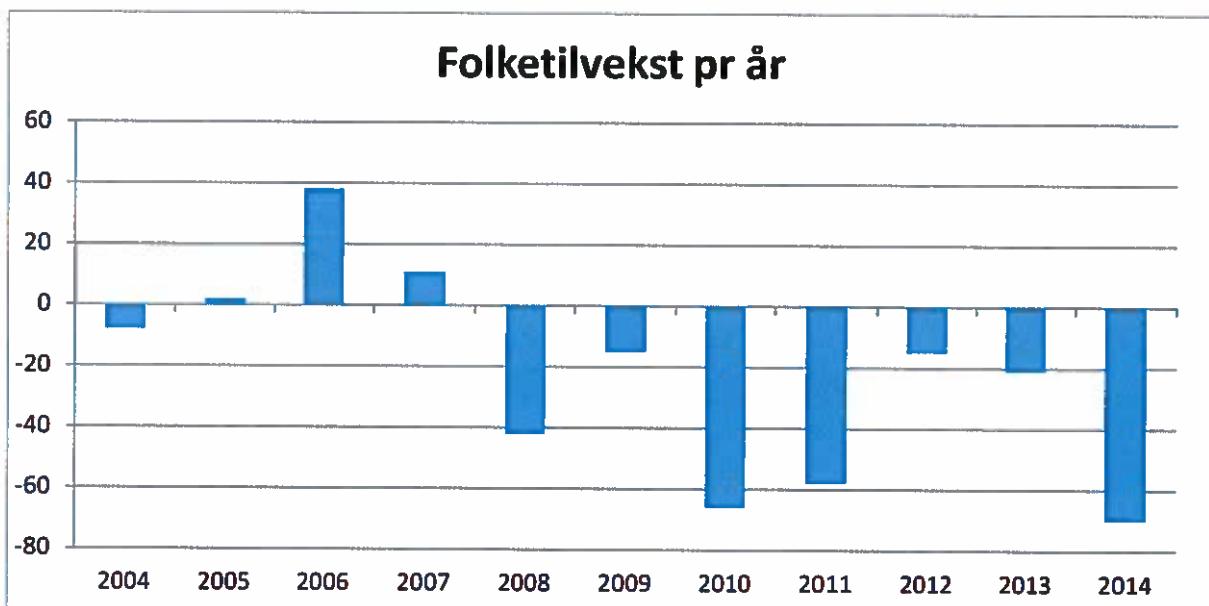
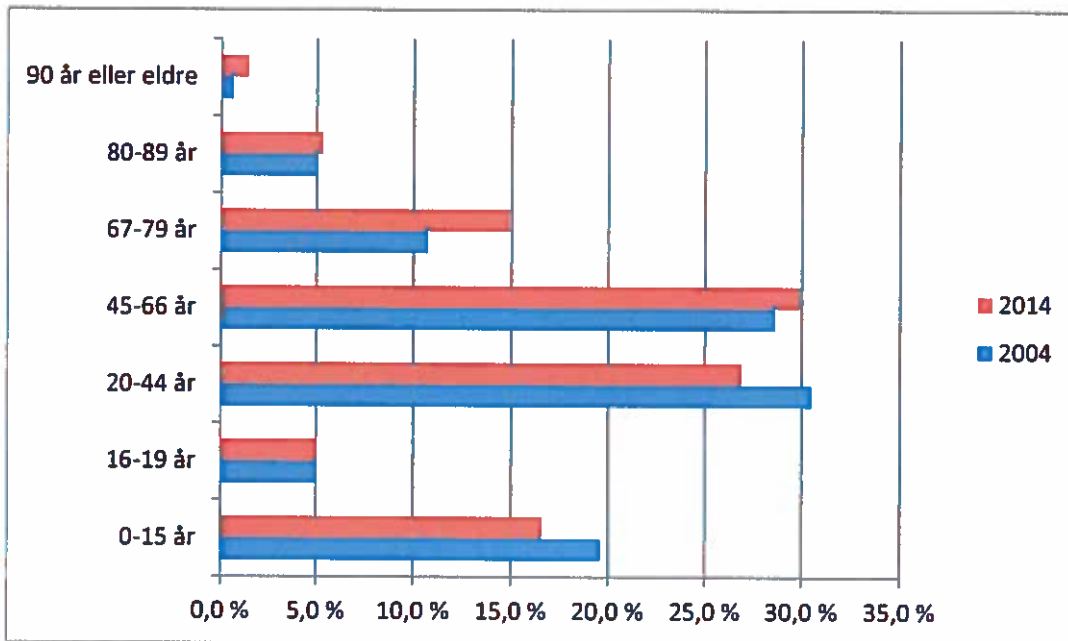
Disposisjonsfond er et fond som kan disponeres fritt, enten til drift eller finansiering av investeringer. Det anbefales at disposisjonsfondet bør være ca. 5 % av driftsinntektene, dvs. dette burde vært på ca. 14,8 mill. For å ha en sunn økonomi bør kommunen i tillegg ha fond tilsvarende premieavviket (32,8 mill.). Et eget rentebufferfond hadde også vært å anbefale.

Positivt er det at det har vært satt av midler til disposisjonsfond hvert år fra 2010. Ved utgangen av 2014 er disposisjonsfondet på 10,746 mill. (3,6 %), men fortsatt langt under anbefalt nivå.

2.7 Befolkningsutvikling

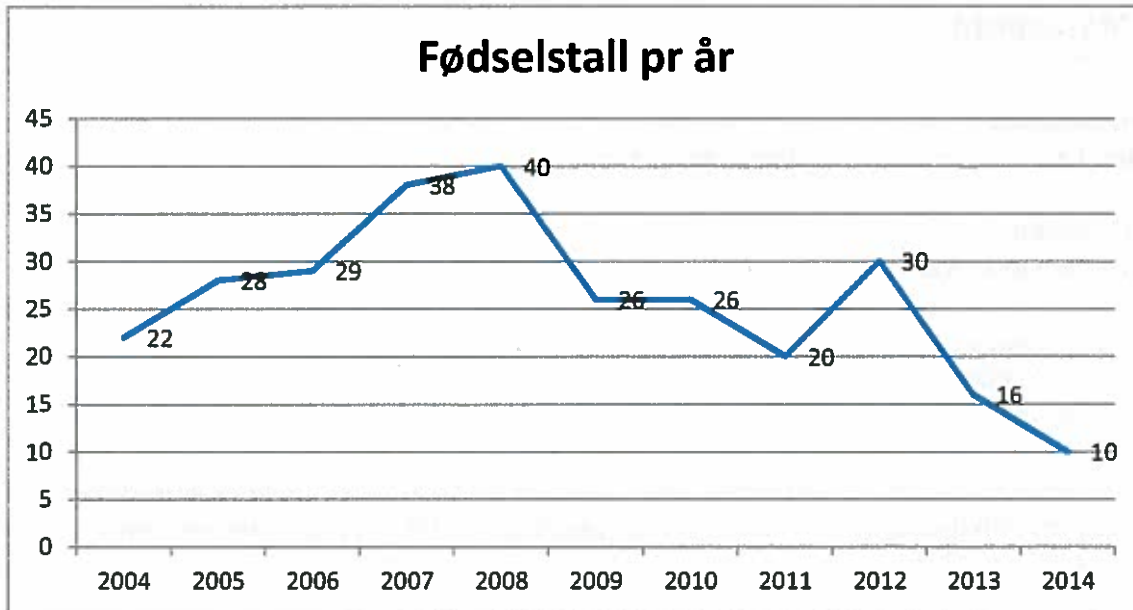
I grafene nedenfor er utviklingen i folketallet, samt sammensetningen mellom ulike aldersgrupper for de siste 10 år satt opp. Det har vært en betydelig nedgang i antall personer i kommunen, og en dreining til en noe eldre befolkning i snitt.

Lyngen kommune hadde en relativt svak befolkningsnedgang første halvdel av 2000-tallet. Fra 2005 til 2007 var det befolkningsøkning, en vesentlig årsak var mottak av flyktninger. Fra 2008 har det igjen vært en sterk nedgang i folketallet.

En viktig faktor for tilrettelegging av barnehageplasser og skoletilbud er utviklingen i fødselstallene. Tabellen nedenfor viser utviklingen siste 10 år:

Fødselstallene har i 2013 og 2014 vært på et historisk lavt nivå. Befolkningssammensetninga i Lyngen er derfor ikke lovende med tanke på fremtidige fødselstall. Dvs. at vi i de nærmeste årene må belage oss på at det blir betydelig færre barn i både barnehage og skole, med mindre vi opplever stor tilflytning. Netto tilflytting har siden 2008 vært negativ.

Utviklingen medfører at rammetilskuddet i inntektssystemet blir kraftig redusert for aldersgruppen 0-15 år pga. lavere behov for kommunale tjenester i barnehage og grunnskole.

3 HMS-arbeid

Møtevirksomhet

AMU har hatt 3 møter i 2014 og behandlet 19 saker.

Vernetjenesten

Hovedverneombud, Leif Bårdsen, var i 2014 frikjøpt i 20 % stilling.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og brukte 2014 på å utvikle nye mål fram til og med 31.12. 2018. Avtalen sluttføres og vedtas i 2015. Hovedmålene er nedgang i sykefraværet, beholde eldre arbeidstakere og legge til rette for funksjonshemmede.

Bedriftshelsetjenesten har i 2014 bistått enhetslederne i saker som har krevd ekstraordinær oppfølging. Bedriftshelsetjenesten har levert årsrapport over HMS-arbeid gjennomført i Lyngen kommune i 2014.

Avtale med daværende bedriftshelsetjeneste utløp 31.12.2014, og det ble derfor utlyst konkurranse på denne tjenesten for Lyngen kommune i samarbeid med andre Nord-Tromskommuner. Ny leverandør ble valgt, og ny avtale for denne tjenesten vil iverksettes f.o.m. 1. januar 2015.

Arbeidsmiljøtiltak

Samtlige enheter har opprettet HMS-grupper som skal ha fokus på arbeidsmiljø og trivselstiltak.

Det ble arrangert fagdager med «Medarbeiderskap» som tema for alle ansatte i Lyngen kommune i september som et ledd i arbeidet med redusert sykefravær og bedre arbeidsmiljø. Mellom 70 og 90 ansatte deltok på hver av de fire dagene programmet var satt opp. Denne samlingen danner grunnlaget for videre arbeid med arbeidsmiljø på enhetene, hvorav noen har rapportert om at dette er gjennomført.

Sykefravær

NAV-Lyngen og Arbeidslivssenteret i Troms har bistått kommunen i oppfølging av sykemeldte. Vi har også en person ved Arbeidslivssenteret som vi fritt kan bruke i krevende saker.

Det har i 2014 vært økning i sykefraværet ifht 2013, og man ser en nedgang i graderte sykemeldinger.

Sykefravær koster penger – bl.a. ingen refusjon de første 16 dagene. I følge tall fra KS koster hver fraværsdag i snitt 2600 kroner for arbeidsgiver. Forebygging og friskvern er et viktig område å sette fokus på.

Sykefraværstatistikk 2011 - 2014

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Året
2011	10,5	9,1	6,9	11,0	10,3
2012	10,9	11,2	7,8	10,3	10,1
2013	9,0	7,0	5,9	9,2	8,3
2014	10,9	11,4	8,3	10,4	10,2

2011: Egenmeldt fravær 1,4 %

Legemeldt fravær 8,9 %

2012: Egenmeldt fravær 1,3 %.

Legemeldt fravær 8,8 %

2013: Egenmeldt fravær 1,2 %

Legemeldt fravær 7,1 %

2014: Egenmeldt fravær 1,2 %

Legemeldt fravær 9,0 %

Statistikker viser at 20 % av arbeidsstokken står for 80 % av sykefraværet.

Virkning for neste økonomiplanperiode

Ut fra et HMS-perspektiv, ser vi fordeler av å fortsette ordningen med frikjøp av hovedverneombudet. Det er også ønskelig med øremerkede midler med tanke på trivselstiltak i årene som kommer. Trivsel er en av flere faktorer som reduserer sykefraværet.

For å ivareta HMS-arbeidet bedre i vår kommune, burde arbeidsområdet hatt en fast stillingshjemmel.

4 Likestillingsarbeid

Kjønnfordeling i toppledelsen og politiske styrer, råd og utvalg

Administrativ toppledelse hadde i 2014 to menn og tre kvinner.
Vi hadde 18 enheter/avdelinger hvorav 15 ledere var kvinner

Kommunestyret har 19 medlemmer, herav 9 kvinner	Leder Kvinne
Formannskapet har 7 medlemmer, herav 3 kvinner	Leder Kvinne
Levekårsutvalget: 7 medlemmer - 3 kvinner	Leder: Kvinne
Råd for folkehelse: 5 medlemmer – 1 kvinne	Leder: Mann
Arbeidsmiljøutvalget: 10 medlemmer – 7 kvinner.	Leder: Mann

2014: Ingen uenighet i ansettelsessaker mellom administrasjonen og organisasjonene vedr likestilling.

Kommunen har som mål å øke andelen av menn på kvinnedominerte arbeidsplasser. I stillingsutlysninger er rådmannen opptatt av å invitere menn til å søke kvinnedominerte yrker.

Foreløpig er det ingen spesielle tiltak som er iverksatt for å fremme økt andel i forhold til likestilling.

5 Etisk standard

For ledere, ansatte og folkevalgte er det en rekke etiske utfordringer i daglig praksis. Innbyggerne er ofte avhengig av kommunesektorens tjenester. Det kan gjøre dem sårbare og det gir kommunesektoren stor makt. En kommunesektor med høy etisk standard, har folkevalgte og ansatte som reflekterer over etiske spørsmål og jevnlig har etikk på dagsorden.

Etiske retningslinjer kan være et hjelpemiddel i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde en høy etisk standard i kommunesektoren, hvor målet er å skape en felles plattform for den enkelte i kommunen. Etiske retningslinjer kan si noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres.

Kommunens etiske retningslinjer ble revidert i 2013, og man har gjort disse tilgjengelig på intranett. I tillegg er enhets- og avdelingsledere blitt gjort kjent med disse, med oppfordring om at dette skal gjøres kjent for alle i organisasjonen. Formålet er at alle i Lyngen kommune har gjort seg kjent med retningslinjene, og at de jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis. Retningslinjene skal bidra til å bevare og skape gode holdninger og god praksis. Etiske retningslinjer er felles for både folkevalgte og administrativt ansatte, eventuelt med enkelte punkter ulikt ut fra ulike roller.

Etikk er systematisk tenking om hva som er rett og galt, og handler om hva vi finner verdt, eller verdifullt, både å leve for og å leve etter. Å arbeide med etiske problemstillinger i kommunen handler derfor om å klargjøre hva som er rett og galt i gitte situasjoner. Det er de faktiske handlingene og holdningene som danner grunnlaget for kommunens omdømme i befolkningen.

Høy etisk standard krever en jevnlig prosess der åpen kommunikasjon og refleksjon rundt etiske problemstillinger og dilemmaer blir ivaretatt på de ulike arbeidsplassene i organisasjonen. Slike prosesser er viktige for å styrke og utvikle den etiske standarden. Lederne har et særskilt ansvar for rutiner og prosesser som sikrer at kommunens etiske standard blir fulgt. Alle ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i tråd med etisk standard.

Lyngen kommune legger vekt på å ha høy etisk standard. Etiske retningslinjer ble vedtatt av kommunestyret i 1992, behandlet på nytt i 2006 (uten endringer), og revidert i 2013. Rådmannen vurderer fortløpende om det er forhold (eksempelvis fremveksten av ulike sosiale media) som tilsier at kommunen bør revidere de etiske retningslinjene.

